

ОДРЖАН ШЕСТИОТ СОСТАНОК НА ЗАЕДНИЧКИОТ СОВЕТОДАВЕН КОМИТЕТ МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И КОМИТЕТОТ НА РЕГИОНИТЕ НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА

EUROPEAN UNION

Committee of the Regions

ЗЕЛС

ГЛАСИЛО

ЗАЕДНИЦА НА
ЕДИНИЦИТЕ
НА ЛОКАЛНАТА
САМОУПРАВА
НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

ВНЈВЛ

ГАЗЕТЌЕ

BASHKËSIA E
NJËSIVE TË
VETËQEVERISJES
LOKALE TË
REPUBLIKËS SE
MAQEDONISË

U MBAJT MBLEDHJA E GJASHTË E KOMITETIT TË PËRBASHKËT KËSHILLDHËNËS MIDIS REPUBLIKËS SË MAQEDONISË DHE KOMITETIT TË RAJONEVE TË BASHKIMIT EVROPIAN

ЗЕЛС ЕКСПО

ВНЈВЛ
ЗЕЛС
ЗЕЛС
2011

САЕМОТ НА ОПШТИНИТЕ -
„ЗЕЛС ЕКСПО“ ПО ШЕСТИ ПАТ

РАНАИРИ I КОМУНАВЕ - „ВНЈВЛ
ЕКСПО“ ПËР НЕРË ТË ГЈАСHTË

ПЕТ НОВИ ОПШТИНИ ГИ ИСПОЛНУВААТ УСЛОВИТЕ ЗА ВЛЕЗ ВО
ВТОРАТА ФАЗА ОД ФИСКАЛНАТА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА

ПЕСË КОМУНА ТË РЕЈА I ПЛОТËСУАН КУШТЕТ ПËР НУРЈЕ
НË ФАЗËН Е ДУТË НГА DECENTRALIZIMI FISKAL

10 2011

Почитувани,

Во месец октомври нашата држава го доби годинешниот извештај на Европската комисија за напредокот на Република Македонија, објавен на 12 октомври, 2011 година каде беа изнесени одредени позитивни забелешки за развојот на децентрализацијата во нашата земја. Придонесот на локалните власти во приближувањето на нашата земја кон ЕУ интеграциите и потенцијалите и предизвиците на руралните средини, беа темите на кои се говореше на шестиот состанок на Заедничкиот советодавен комитет меѓу Република Македонија и Комитетот на регионите на Европската унија, што се одржа овој месец, во Брисел, а на кој учествуваа делегати од ЗЕЛС, министерот за локална самоуправа на Република Македонија, Невзат Бејта, и делегати од МЛС. Делегација од ЗЕЛС учествуваше и на 21-та сесија на Конгресот на локални и регионални власти на Советот на Европа, во Стразбур.

Од особена важност е што пет општини: Винаца, Делчево, Желино, Охрид и општината Вранештица, добија препорака за влез во втората фаза од фискалната децентрализација од страна на Комисијата за следење и оценка на исполнетоста на условите за преминување во втората фаза од процесот на фискална децентрализација, изнесени на состанокот одржан на 25 октомври, 2011 година. Се очекува, по одобрувањето од Владата, овие општини да започнат со спроведување на одредени надлежности, со што ќе обезбедат погодни услови и услуги за своите граѓани.

Во месец октомври ЗЕЛС започна со подготовките за организирањето на шестиот по ред традиционален саем на општините „ЗЕЛС ЕКСПО“. Носечка тема е „Локалниот економски развој и можностите за инвестиции во општините во Република Македонија“. Пријавувањето на општините е во тек, а ЗЕЛС е и во интензивни контакти со амбасадите и нивните економски аташеа, со цел обезбедување на присуство и на странски бизнис претставници. Се разбира дека сме во постојани контакти и со домашните стопанственици кои ќе имаат можност на едно место да ги запознаат условите што ги нудат локалните власти за економскиот развој во нивната општина, особено што со исполнувањето на условите од Законот за градежно земјиште, сè повеќе општини ја преземаат и надлежноста да управуваат со градежното незградено земјиште, сопственост на државата.

Во текот на овој месец ЗЕЛС тренинг центарот реализира низа обуки за општинската администрација и тоа за човечки ресурси, образование, локален економски развој, за лицата за односи со јавност..., со што интензивно се зајакнуваат локалните капацитети за адекватно извршување на своите надлежности.

Освен овие содржини, во овој број на Гласилото на ЗЕЛС, повторно им отстаивме место и на добрите практики на нашите членки, меѓу кои се општините Гевгелија, Кратово, Велес. Ги покануваме сите општини кои имаат добри искуства во одредени области од спроведувањето на локалната власт да ги споделат со останатите општини преку нашето и ваше Гласило на ЗЕЛС.

Со почит, Душица Перишиќ
Извршен директор на ЗЕЛС

Тë nderuar,

Нë муајин тетор, сhtети јонë морри Рарортин е кëtиј вити тë Комисиионит Еврорпиан пëр аванцимин е Републикëс сë Мақедонисë, тë шпаллур мë 12 тетор, 2011 ку у пëрмемдën вëрејтје тë цактуара позитиве пëр зхвиллимин е децентрализимит нë вендин тонë. Контрибутин е пуштетеве локале нë афримин е вендит тонë ндај БЕ-сë ингеренцат дхе потенциалет дхе сфидат е мједисеве рурале ишин тематет пëр тë цилат у дискутуа нë мблехдхен е гјасштë тë Комитетит тë пëрбашкët кëшиллхдхенëс мидис Републикëс сë Мақедонисë дхе Комитетит тë рајоневе тë Башкимит Еврорпиан, қë у мбайт кëtë муај нë Брускел, е нë тë цилин моррën пјесë делегатë нга БНЈВЛ, Министри пëр ветëқeverисје локале тë Републикëс сë Мақедонисë, Невзат Бејта дхе делегатë нга МВЛ. Делегациони нга БНЈВЛ морри пјесë едхе нë сесионин е 21-тë тë Конгесит тë пуштетеве локале дхе рајонале тë Кëшиллит тë Еврорпëс, нë Стразбур.

Мјафт е рëндëсисhme ëсhtë қë пëсë комунат: Виница, Делчево, Желина, Охри дхе комуната е Вранештицëс, моррën рекомандим пëр хурје нë фазën е дйтë тë децентрализимит фискал нга ана е Комисиионит пëр ндјекје дхе влерëсим тë плотëсимит тë куштетеве пëр калим нë фазën е дйтë нга процесит дхе децентрализимит фискал, тë параштруара нë мблехдхен е мбайтур мë 25 тетор, 2011. Притет миратими нга Qeveria, кëто комуната тë филојнë ме збатимин е компетенцаве тë цактуара, ме ç'рast до тë сигуројнë куште дхе шëрбиме мë адеквате пëр қytетарët е туре.

Нë муајин тетор, БНЈВЛ филоит ме пëргатитјет пëр организимин е панаритит традиционал тë гјасштë ме радхë тë комунаве „БНЈВЛ-ЕКСПО“. Теме бартëсë ëсhtë „Зхвилими економик локал дхе мундëситë пëр инвестиме нë комунат нë Републикën е Мақедонисë“. Парақитја е комунаве ëсhtë нë ррједхë, ндëрса БНЈВЛ ëсhtë нë контакте интенсиве ме амбасадат дхе аташетë е туре економике, ме қëллим сигурими тë пјесëmarrjes едхе тë пëрфақëсuesве тë хуај тë бизнесит. Сигурисht қë кемит контакте тë пëрхershme едхе ме афаристët вендорë тë цилët канë мундëси қë нë нјë венд т'и нјохин куштет қë и офројнë пуштетет локале пëр зхвиллимин економик нë комунën е туре, вëчанëрисht қë ме плотëсимин е куштетеве нга Лигит пëр токë ндëртиморе, гјитнхнë е мë шумë комуната ндëрмarrин компетенцën тë менаххојнë ме токëн е пандëртuar ндëртиморе, пронëси е сhtetit.

Гјатë кëtиј муајит БНЈВЛ-Qendra е Трајнимево, реализоит нјë варг трајнимеш пëр администратën комунале дхе атë: пëр ресурсе нјерëзоре, арсим, зхвиллим економик локал, пëр персонат пëр мarrëдхëние ме публикун..., ме ç'рast нë мëнурë интенсиве пëрфоркохен капацитетет пëр крyerје адеквате тë компетенцаве тë туре.

Пëрвеч кëтыре пëрмбайтјево, нë кëtë нумëр тë Газетës сë БНЈВЛ-сë, сëриш и ндамë венд едхе практикаве тë мира тë анëтарево тона, мидис тë цилаве јанë комуната е Гјевгјелисë, Кратова, Велеси. И фтојмë тë гјитха комунат тë цилат канë пëрвојата тë мира нë фуша тë цактуара нга збатими и пуштетит локал т'и ндајнë ме комунат тјера пëрмес БНЈВЛ - Газетës тонë дхе туајнë.

Me respekt, Dushica Perishiq
Drejtor ekzekutiv i BNVJL-së

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

тел. +389 (0) 2 30 99 033 / факс: +389 (0) 2 30 61 994
ул. Женевска бб, п.фах 32, 1000 Скопје, Република Македонија
contact@zels.org.mk, www.zels.org.mk

Извршен директор на ЗЕЛС - Душица Перишиќ
Заменик извршен директор на ЗЕЛС - Ардита Дема - Мехмети
Уреднички колегиум - Весна Арсовска - Динковска, Виктор Арнаудовски
Дизајн и подготовка за печат - Европа 92
Печати - Европа 92

БАШКËСИА Е НЈËСИВЕ ТË ВЕТËQEVERISJES ЛОКАЛЕ ТË РЕПУБЛИКËС СË МАQEDONISË

тел. +389 (0) 2 30 99 033 / факс: +389 (0) 2 30 61 994
rruga. Zhenevska p.n., F.P. 32, 1000 Shkup, Republika e Maqedonisë
contact@zels.org.mk, www.zels.org.mk

Drejtor ekzekutiv i BNVJL-së - Dushica Perishiq
Zëvendës drejtor ekzekutiv - Ardita Dema - Mehmeti
Bordit redaktues - Vesna Arsovska - Dinkovska, Viktor Arnaudovski
Pergatitje per shtyp - Evropa 62
Shtyp - Evropa 92

САЕМОТ НА ОПШТИНИТЕ - „ЗЕЛС ЕКСПО“ ПО ШЕСТИ ПАТ PANAIRI I KOMUNAVE - „BNJVL EKSP0“ PËR HERË TË GJASHTË

На 25 и 26 ноември, 2011 година, ЗЕЛС ќе го организира шестиот по ред Саем на општини „ЗЕЛС ЕКС-ПО 2011“, на тема „Локалниот економски развој и можностите за инвестиции во општините во Република Македонија“.

Целта на оваа саемска манифестација е запознавање на целокупната јавност со достигнувањата на развојот на локалната власт и постигнатиот степен на обезбедување на поадекватни услуги за граѓаните, при што оваа година ќе бидат нагласени активностите што општините ги преземаат за обезбедување на услови за позасилен развој на локалната економија.

Во тој контекст, ЗЕЛС упати покани за учество на манифестацијата до бројни домашни и странски инвеститори, како и до сите свои долгогодишни партнерски организации од земјава и од странство, во правец на обезбедување на позасилени контакти со општините и соработка на полето на зајакнување на локалната власт.

Техничките подготовки и организацијата на шестиот по ред Саем на општини се во тек. „ЗЕЛС ЕКСПО 2011“ ќе се одржи во просториите на Скопски саем, во Метрополис Арена, хала 1. Процесот на прибирање на податоци за сите заинтересирани учесници (општини, инвеститори, меѓународни организации) е започнат. Големината на штандовите за претставување се од 12 м², 16 + 20 м² 25м² и 50 м². Секоја пријава за учество на саемската манифестација ја разбираме како поддршка на развојот на локалната власт во земјата. Дополнителни информации и документи за пријавување се наоѓаат во банерот „ЗЕЛС ЕКСПО 2011“ поставен на нашата интернет страница (www.zels.org.mk).

Утврдена носечка тема на „ЗЕЛС ЕКСПО 2011“ - „Локалниот економски развој и можностите за инвестиции во општините во Република Македонија“, годинава произлезе од низата создадени предуслови што ги обезбедија локалните власти за зголемување на заинтересираноста на бизнисмените за инвестирање во нивните општини. Особено е важно да се нагласи дека речиси сите општини во земјава се влезени во втората фискална фаза на децентрализација, што укажува на сериозниот пристап во однос на финансиското менаџирање на општината. Оваа година општините добија можност да управуваат со градежното неизградено земјиште во име на државата, како што тоа досега го вршеше Министерството за транспорт и врски.

Во прилог на ова се надоврзува и значително поедноставената постапка за добивање на одобрение за градење, правото за урбанистичко и просторно планирање.

Општините ги подобрија своите капацитети и во испораката на услугите преку воспоставување на едношалтерски систем, интегрирано управување со отпад,

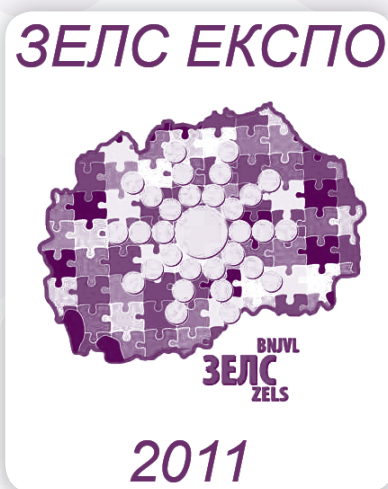
Мë 25 dhe 26 nëntor, 2011, BNJVL do t'a organizojë Panairin e gjashtë me radhë të komunave „BNJVL EKSP0 2011“, me temë „Zhvillimi ekonomik lokal dhe mundësitë për investime në komunat e Republikës së Maqedonisë“.

Qëllimi i këtij manifestimi të panairit është informimi i publikut të përgjithshëm me arritjet e zhvillimit të pushtetit lokal dhe shkallën e arritur të sigurimit të shërbimeve më adekuate për qytetarët, me ç'rast këtë vit do të vijnë në shprehje aktivitetet që komunat i ndërmarrin për sigurimin e kushteve për zhvillim të përforcuar të ekonomisë lokale.

Në këtë kontekst BNJVL dërgoi ftesa për pjesëmarrje në manifestim një numri të madh të investitorëve vendorë dhe të huajë, si dhe deri te të gjitha organizatat partnere të saj shumëvjeçare nga vendi dhe jashtë, në drejtim të sigurimit të kontakteve të përforcuara me komunat dhe bashkëpunim në fushën e përforcimit të pushtetit lokal.

Përgatitjet teknike dhe organizimi i Panairit të gjashtë me radhë të komunave janë në rrjedhë. „BNJVL EKSP0 2011“ do të mbahet në Panairin e Shkupit, në Metropolis Arena, salla 1. Procesi i mbledhjes së të dhënave për të gjithë pjesëmarrësit e interesuar (komunat, investitorët, organizatat (komunat, investitorët, organizatat ndërkombëtare) tashmë ka filluar. Madhësia e shtandeve për paraqitje janë prej 12m², 16+20m², 25m² dhe 50m². Çdo paraqitje për pjesëmarrje në manifestimin e panairit e kuptojmë si përkrahje të zhvillimit të pushtetit lokal në vend. Informacionet plotësuese dhe dokumentet për paraqitje gjenden në banerin „BNJVL EKSP0 2011“ i vendosur në ueb-faqen tonë (www.zels.org.mk).

Tema e përcaktuar bartëse e „BNJVL EKSP0 2011“ - „Zhvillimi ekonomik lokal dhe mundësitë për investime në komunat në Republikën e Maqedonisë“, këtë vit rrodhi nga parakushtet e krijuara që i siguruan pushtetet lokale për rritjen e interesimit të biznesmenëve për investim në komunat e tyre. Mjaft e rëndësishme është të theksohet se pothuaj se të gjitha komunat në vend kanë hyrë në fazën e dytë të decentralizimit fiskal, gjë që tregon qasjen serioze lidhur me menaxhimin financiar të komunave. Këtë vit komunat fituan mundësi të menaxhojnë me tokën e pandërtuar ndërtime, në emër të shtetit, siç e kryente atë deri më tani Ministria për transport dhe lidhje. Në shtojcë të këtij informacioni ndërlidhet edhe procedura dukshëm më e thejshtëzuar për marrjen e lejes për ndërtim, e drejta për planifikim urbanistik dhe hapësinar. Komunat i përmirësuan kapacitetet e tyre edhe në dërgesën e shërbimeve përmes vendosjes së sistemit njësportelësh, menaxhimi i integruar me mbeturina, veprimtaritë komunale (ujësjellësi,

комунални дејности (водовод, канализација, погребални услуги, улично осветлување), локален и меѓуопштински превоз (сообраќај), енергетска ефикасност, градинки, пензионерски домови, основни и средни училишта, извршување на даночна политика (данок на имот, данок на промет со недвижности, данок на наследување на имот, на подарок итн.), противпожарна заштита и друго. Нема општина во земјава која нема изработено Стратегија за локален економски развој. Сето ова, секоја општина поединечно, но и на заедничките сесии и отворени форуми, општините од Република Македонија ќе го презентираат на „ЗЕЛС ЕКСПО 2011“.

kanalizimi, shërbime varrimi, ndriçimi rrugor), transporti lokal dhe ndërkomunal (komunikacioni), efikasiteti energjetik, çerdhet, shtëpitë e pensionerëve, shkollat fillore dhe të mesme, ekzekutimi i politikës tatimore (tatimi i pronës, tatimi i çarkullimit të patundshmërive, tatimi i trashëgimit të pronës, në dhuratë etj), mbrojtja kundër zjarrit etj. Nuk ka komunë në vend e cila nuk ka hartuar Strategji për zhvillim ekonomik lokal. Tërë këtë çdo komunë individualisht, por edhe në sesionet e përbashkëta dhe forumet e hapura, komunat nga Republika e Maqedonisë do t'i prezantojnë në „BNJVL EKSP0 2011“.

ПЕТ НОВИ ОПШТИНИ ГИ ИСПОЛНУВААТ УСЛОВИТЕ ЗА ВЛЕЗ ВО ВТОРАТА ФАЗА ОД ФИСКАЛНАТА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА – ПРЕПОРАКА НА КОМИСИЈАТА ПЕШЕ КОМУНА ТË РЕЈА I ПЛОТËСУАН КУШТЕТ ПËР ХУРЈЕ НË ФАЗËН Е ДУТË НГА ДЕЦЕНТРАЛИЗИМИ ФИСКАЛ- РЕКОМАНДИМ I КОМИСИОНИТ

Пет општини: Винаца, Делчево, Желино, Охрид и општината Вранештица, добија препорака за влез во втората фаза од фискалната децентрализација, донесени од страна на Комисијата за следење и оценка на исполнетост на условите за преминување во втората фаза од процесот на фискална децентрализација, изнесени на состанокот одржан на 25 октомври, 2011 година. Ваквата констатација од Комисијата, утврдена во Извештајот за извршена евалуација врз основа на квартални извештаи за периодот од 01 април, 2011 година, до 30 јуни 2011 година, ќе бидат испратена на разгледување од Владата на Република Македонија

Во Извештајот беше утврдено дека шест општини кои не се во втора фаза на фискална децентрализација, согласно доставените извештаи за вториот квартал, а по извршената евалуација, сите имаат освоено над 85 поени, што претставува потребен износ за влез во втората фаза од процесот на фискалната децентрализација. Комисијата утврдила дека општини кои имаат освоено над 85 поени, но не ги исполниле условите од првата фаза, односно немаат вработено 2+3 во општинската администрација, се општина Вранештица и општина Пласница, која има и блокирана сметка по основ на судски извршни решенија. Општина Вранештица е единствена општина во која не се пренесува надлежноста која се финансира со блок дотација, поради што истатат со освоените над 85 поени (86,79 поени) може да премине во втората фаза на фискалната децентрализација. Во Извештајот Комисијата упати и предлог до Министерството за финансии, Министерството за труд и социјална политика и Министерството за култура да ги утврди пресметките за блок дотации при изготвувањето на Буџетот во Република Македонија за 2012 година и да ги извести општините за висините на блок дотациите со кои ќе се финансираат пренесените надлежности.

На општина Пласница, од страна на Комисијата беше препорачано да ги интензивира активностите за исполнување на условите од првата фаза, односно условот за потребниот капацитет на општинската администрација.

Пеше комунa: Vinica, Dellçeva, Zhelina, Ohri dhe komuna e Vraneshticës, morrën rekomandim për hyrje në fazën e dytë nga decentralizimi fiskal, të miratuara nga ana e Komisionit për ndjekje dhe vlerësim të plotësimit të kushteve për kalim në fazën e dytë nga procesi i decentralizimit fiskal, të parashtruara në mbledhjen e mbajtur më 25 tetor, 2011. Konstatimi i këtillë nga Komisioni, i përcaktuar në raportin për evaluimin e kryer në bazë raporteve kuartale nga 1 prilli, 2011, deri më 30 qershor, 2011, do të dërgohen për shqyrtim në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë.

Në Raport u përcaktua se gjashtë komuna të cilat nuk janë në fazën e dytë të decentralizimit fiskal, konform raporteve të parashtruara për kuartalin e dytë, ndërsa pas evaluimit të kryer, të gjitha kanë marrë mbi 85 pikë, që paraqet shumë të nevojshme për hyrje në fazën e dytë të procesit të decentralizimit fiskal. Komisioni ka përcaktuar se komunat të cilat kanë marrë mbi 85 pikë, por nuk i kanë plotësuar kushtet nga faza e parë, respektivisht nuk kanë punësuar 2+3 në administratën komunale, janë komuna e Vraneshticës dhe e Pllasnicës, e cila ka edhe llogari të bllokuar në bazë të aktvendimeve gjyqësore. Komuna e Vraneshticës është e vetmja komunë në të cilën nuk transferohet kompetenca e cila financohet me bllok-dotacion, për arsye se e njejta me mbi 85 pikët e fituara (86,79 pikë) mund të kalojë në fazën e dytë të decentralizimit fiskal. Në raport, komisioni dërgoi edhe propozim deri te Ministria për financa, Ministria për punë dhe politikë sociale dhe Ministria për kulturë, t'i përcaktojë kalkulimet për bllok dotacionet gjatë hartimit të Buxhetit në Republikën e Maqedonisë për vitin 2012 dhe t'i lajmërojë komunat për lartësitë e bllok dotacioneve me të cilat do të financohen kompetencat e transferuara.

Komunës së Pllasnicës, nga ana e Komisionit i'u rekomandua t'i intensifikojë aktivitetet për plotësimin e kushteve nga faza e parë, respektivisht kushtin për kapacitetin e nevojshëm të administratës komunale.

КОМИСИЈАТА ЗА СЛЕДЕЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА СИСТЕМОТ НА ФИНАНСИРАЊЕ НА ОПШТИНИТЕ УСВОИ ЗНАЧАЈНИ ДОКУМЕНТИ ЗА РАСПРЕДЕЛБА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ЗА ОПШТИНИТЕ, ЗА 2012 ГОДИНА

KOMISIONI PËR NDJEKJEN E ZHVILLIMIT TË SISTEMIT TË FINANCIMIT TË KOMUNAVE MIRATOI DOKUMENTE TË RËNDËSISHME PËR SHPËRNDARJEN E MJETEVE FINANCIARE PËR KOMUNAT, PËR VITIN 2012

На 27октомври, 2011 година Комисијата за следење на развојот на системот на финансирање на општините, одржа седница на која усвои неколку значајни документи за распределба на финансиските средства за извршување на надлежностите на локалните власти, за 2012 година. Комисијата ја сочинуваат девет члена, од кои петмина се претставници од ЗЕЛС. На овој состанок присуствуваа градоначалниците на општините: Прилеп - Марјан Ристески, Велес -Горан Петров и на Боговиње- Хазби Идризи. Беа разгледувани повеќе уредби, меѓу кои Уредбата за распределба на средствата од ДДВ за 2012 година, Уредбата за методологијата за распределба на средствата за основното и Уредбата за методологијата за распределба на средствата за средно образование, како и Уредбата за распределбата на средствата од културата, по кои присутните развија широка дискусија.

Во однос на распределбата на средствата од ДДВ, за 2012 година, утврдено е и законски предвиденото заголемување на зафаќањето од ДДВ на 4% од вкупната маса од овие средства.. Присутните градоначалници се сложија формулата да не се менува и стартната сума за секоја општина да изнесува три милиони денари, како и досега. Полемика се отвори околу недостатокот на средства за покривање на надлежноста образование. Беше истакнато дека со промена на формулата за распределба, ќе се случи само прелевање на средствата од едни во други општини, односно некои општини ќе добијат повеќе средства, но на сметка на другите општини. Претставниците на ЗЕЛС инсистираа на потребата од зголемување на вкупната сума на дотации за извршување на оваа надлежност, како значајно решение за надминување на овој проблем. Беа изнесени и податоците добиени од Анализата што ја направи ЗЕЛС за недостатокот на средства во образованието во општините, за 2011 година, што покажуваше дека станува збор за недостаток од најмалку 650 милиони денари. Во тој контекст претставниците од ЗЕЛС истакнаа неколку барања во однос на потребните средства на општините за образованието и адекватно спроведување на оваа надлежност:

- значително зголемување на вкупната сума на дотации за образование кои ќе им бидат префрлани на општините за извршување на оваа надлежност

- да се изнајде начин општините да добиваат нафта од стоките резерви за потребите во образованието, (ова особено се однесува на средното образование, поради појавата и на четврта генерација на средношколци) и

- доделување на нови автобуси на општините за организирање на превоз на учениците

Во однос на Уредбата за распределба на средства за културата не беа истакнати некои позначајни забелешки од страна на локалните власти.

Мë 27тетор,2011, Комисиионии пëрндјекјен е зхвиллимит тë системит тë финансимит тë комунаве, мбajти сеанчë нë тë цилëн миратой диса докumente тë рëндëсishме пëр шпëрндарјен е мјетеве финансиаре лидхур ме крyerјен е компетенсаве тë пуштетеве локале, пëр витин 2012. Комисиионин е пëрбëјнë нëнтë анëтарë, преј тë цилëве песë јанë пëрфақëсuesë нга BNJVL. Нë кëtë мблехје моррëн пјесë крyerтарët е комунаве: Prilep-Marjan Risteski, Veles-Goran Petrov dhe kryetari i Bogovinjes-Hazbi Idrizi. U shqyrtuan shumë rregullore, midis тë cilave Rregullorja пëр шпëрндарјен е мјетеве нга TVSH пëр витин 2012, Rregullorja пëр методологијинë пëр шпëрндарјен е мјетеве пëр арсимин fillor dhe Rregullorja пëр методологијинë пëр шпëрндарјен е мјетеве пëр арсимин е месëm, si dhe Rregullorja пëр шпëрндарјен е мјетеве нга култура, sipas сë cilave тë pranishmit zhvilluan diskutim тë gjërë.

Lidhur me шпëрндарјен е мјетеве нга TVSH, пëр витин 2012, ëштë пëрсактуар edhe rritja е парашикuar ме лиг тë пëрфширјес сë TVSH-сë нë 4% нга маса е пëргјитшhme е кëтыре мјетеве. Kryetarët е pranishëm u dakorduan që formula тë mos ndryshohet dhe shuma fillestare пëр çdo komunë тë пëрмбайë tre milion denarë, si deri мë tani. U hap polemikë rreth mungesës сë мјетеве пëр мбулимин е компетенсës сë арсimit. U theksua se ме ndryshimin е formulës пëр шпëрндарје, do тë бëhet vetëm derdhja е мјетеве пëр нјëрës нë тјетрën комунë. Пëрфақëсuesit е BNJVL-сë инсистиуан пëр невојën нга rritja е шумës сë пëргјитшhme тë dotacioneve пëр крyerјен е кësaj компетенсeје, si zgjidhje е рëндëсishме пëр тејкалимин е кëtij problemi. U parashtruan edhe тë dhënat е marra нга Analiza që е бëри BNJVL пëр мungesën е мјетеве нë арсим нë комунат, пëр витин 2011, që тregon се бëhet fjalë пëр мungesën преј мë сë paku 650 milion denarë. Нë кëtë kontekst пëрфақëсuesit е BNJVL-сë theksuan се диса кërkesa lidhur ме мјетет е невојшhme тë комунаве пëр арсим dhe збатимии адекуат и кësaj компетенсeје:

- rritja е ndjeshme е шумës сë пëргјитшhme тë dotacioneve пëр арсим тë cilat do t'u transferohen комунаве пëр крyerјен е кësaj компетенсeје

- тë гјехет мëнырë që комунат тë marrin нафтë нга ррезерват е mallrave пëр невојат нë арсим (kjo veçanërisht ka тë бëјë ме арсимин е месëm, пëр шхак тë парақитјес edhe тë гјенератës сë katëрт тë нхëнсве тë shkollës сë mesme) dhe

- шпëрндарја е автобусëве тë rinj комунаве лидхур ме организимин е транспортит тë нхëнсве

Lidhur ме Rregulloren пëр шпëрндарјен е мјетеве пëр културë у theksuan диса вëрејтје мë тë рëндëсishме нга ана е пуштетеве локале.

„ЗАЕДНО ДО ПОДОБРИ УСЛУГИ ЗА ГРАЃАНИТЕ“

- РЕГИОНАЛЕН ФОРУМ ЗА МЕЃУОПШТИНСКА СОРАБОТА

„SË BASHKU DERI TE SHËRBIMET MË TË MIRA PËR QYTETARËT“

- FORUM RAJONAL PËR BASHKËPUNIM NDËRKOMUNAL

На 13 и 14 октомври, 2011 година во Скопје, беше одржан дводневен Регионален форум за меѓуопштинска соработка на тема „Заедно до подобри услуги за граѓаните“, во организација на УНДП. Потпретседателот на ЗЕЛС, Изет Медити, на отворањето на Форумот истакна благодарност до УНДП за поддршката што оваа организација им ја дава на општините во нашата земја во градењето на меѓуопштинската соработка, при што претстави и неколку уникатни и успешни примери од нашите општини. Исто така тој истакна дека меѓуопштинската соработка претставува силен инструмент во развојот на локалната власт и корисна алатка во зајакнување на процесот на децентрализацијата. „Искусствата на општините од Република Македонија во градењето на ваков вид на партнерство, се со бројни позитивни примери. Ваквата соработка се покажа како многу функционална, особено кај помалите општини, кои надминуваат одредени проблеми со недостаток на финансиски средства или човечки ресурси, преку формирање на заеднички служби, претпријатија, размена на услуги и друго. Досега, општините кај нас, покажаа висок степен на свесност за развивање на моделот на меѓуопштинската соработка, што носи бенефит на сите вклучени страни. Она што го имаме како добри примери во сферата на финансиите, ИТ секторот, образовнието, комуналната облас, данокот, инспекциите... во иднина ќе го примениме и во сферата на животната средина, па и во социјалата, во правец на остварување на милениумските цели за намалување на сиромаштијата на локално ниво. Реализацијата на идејата за регионална форумска расправа на оваа тема е навистина значајна. Меѓусебно ќе ги споделиме позитивните искуства но и предизвиците со кои се соочуваме при градењето на партнерствата, што ќе претставува дополнителен чекор за нивно понатамошно усовршување“ рече во својот говор, потпретседателот на ЗЕЛС, Изет Медити.

Пред присутните градоначалници од нашата земја, но и од земјите од регионот, претставници од општинската администрација и поканетите меѓународни експерти од

Мë 13 dhe 14 tetor, 2011, në Shkup u mbajt Forumi dyditor rajonal për bashkëpunim ndërkomunal me temë „Së bashku deri te shërbimet më të mira për qytetarët“, në organizim të UNDP-së. Nënkryetari i BNJVL-së, Izet Mexhiti, në hapjen e Forumit i shprehu falemnderim UNDP-së për përkrahjen që kjo organizatë u ja dha komunave në vendin tonë në ndërtimin e bashkëpunimit ndërkomunal, me ç'rast paraqiti edhe disa shembuj unikë dhe të sukseshëm nga komunat tona. Gjithashtu, ai theksoi se bashkëpunimi ndërkomunal paraqet një instrument të fuqishëm në zhvillimin e pushtetit lokal dhe vegël të dobishme në përfocimin e procesit të decentralizimit. - „Përvojat e komunave nga Republika e Maqedonisë në ndërtimin e një lloji të këtyllë të partneritetit, janë me një numër të madh shembujsh pozitivë. Bashkëpunimi i këtyllë u tregua si mjaft funksional, veçanërisht te komunat më të vogla, të cilat tejkalojnë probleme të caktuara me mungesën e mjeteve financiare ose resurseve njerëzore, përmes formimit të shërbimeve të përbashkëta, ndërmarrjeve, shkëmbimit të përvojave etj. Deri më tani, komunat te ne, treguan një shkallë të lartë të vetëdijes për zhvillimin e modelit të bashkëpunimit ndërkomunal, që bart edhe beneficion për të gjitha palët e përfshira. Atë që kemi si shembull të mirë në sferën e financave, IT sektorin, arsimit, lëmia komunale, tatimit, inspekcioni... në të ardhmen do t'a zbatojmë edhe në sferën e mjedisit jetësor, por edhe në çështjet sociale, në drejtim të realizimit të qëllimeve të mijëvjeçarot për zvogëlimin e varfërisë në nivel lokal. Realizimi i idesë për diskutim rajonal të forumit në këtë temë është me të vërtetë i rëndësishëm. Reciprokisht do t'i ndajmë përvojat pozitive por edhe sfidat me të cilat ballafaqohemi gjatë ndërtimit të partneriteteve, që do të paraqesë hap plotësues për avancimin e mëtejshëm të tyre“ tha në fjalimin e tij nënkryetari i BNJVL-së, Izet Mexhiti.

Para kryetarëve të pranishëm nga vendi jonë, por edhe nga vendet tjera nga rajoni, përfaqësues nga administrata komunale dhe ekspertët e ftuar ndërkombëtarë nga kjo lëmi, foli edhe ministri për vetëqeverisje lokale Nevzat Bejta, i cili e potencon rolin e rëndësishëm të këtij instrumenti për funksionimin e papenguar të pushtetit lokal në mjedis të caktuara. Ministri Bejta, theksoi se Republika e Maqedonisë është njëra ndër disa vendet në Evropë, e cila këtë institucion e ka rregulluar me Ligjin për bashkëpunim ndërkomunal. Ai e potençoi bashkëpunimin e shkëlqyeshëm të MVL dhe UNDP, por jo vetëm në këtë fushë por edhe duke qenë të hapur për bashkëpunim me të gjitha shtetet nga rajoni në përkrahje të ndërsjelltë për zhvillimin e decentralizimit dhe sigurimin e kushteve më kualitative dhe më të mira për qytetarët.

Përfaqësuesi i përhershëm i UNDP-së në vendin tonë, Diadra Bojd, mes tjerash theksoi se shëmbimi i përvojave të pushteteve lokale nga rajoni do të kontribuojnë për zhvillimin e qeverisjes demokratike, participative dhe dërgesë të shërbimeve të cilat u përgjigjen nevojave të qytetarëve. E potencon bashkëpunimin e mirë me BNJVL-në dhe me Ministrinë për vetëqeverisje lokale në periudhën e kaluar,

оваа област, говореше и министерот за локална самоуправа Невзат Бејта, кој ја потенцира важната улога на овој инструмент за непречено функционирање на локалната власт во одредени средини. Министерот Бејта, истакна дека Република Македонија е една од неколкуте земји во Европа, која оваа институција ја има регулирано со Закон за меѓуопштинска соработка. Тој ја потенцира одличната соработка на МЛС со УНДП, но не само на ова поле, при тоа истакнувајќи отвореност за соработка со сите држави од регионот во взаемна поддршка за развивањето на децентрализацијата и обезбедување на подобри и поквалитетни услуги за граѓаните.

Постојаниот претставник на УНДП во нашата земја, Диадра Бојд, меѓу другото истакна дека размената на искуствата на локалните власти од регионот ќе придонесат за развој на демократското, партиципативно владеење и испорака на услуги кои одговараат на потребите на граѓаните. Ја потенцира добрата соработка со ЗЕЛС и со Министерството за локална самоуправа во изминатиот период, потенцирајќи дека досега се реализирани повеќе од 26-те успешни меѓуопштински партнерства, во кои учествувале над 62 општини, со што се обезбедило олеснет пристап до многу важни услуги за граѓаните. За можностите за поинтензивен развој на меѓуопштинската соработка во најразновидни области, говореше Н. Е. Кјетил Паулсен, Амбасадор на Кралството Норвешка, во нашта земја. - „Норвешката влада го препозна потенцијалот на локално ниво во Република Македонија и инвестира во неговиот развој, преку поддршката на програмата на УНДП на ова поле“ рече Паулсен, во своето обраќање на отворањето на Форумот, каде потенцира дека во неговата земја, која има 450 општини ваквата соработка успешно функционира и дава успешни резултати од кои најмногу се задоволни граѓаните.

duke potencuar se deri më tani janë realizuar më tepër se 26 partneritete të suksesshme ndërkomunale, në të cilat mbi 62 komuna morrën pjesë, me ç'rast u siguria qasje e lehtësuar deri te shërbimet shumë të rëndësishme për qytetarët.

Për mundësitë për zhvillim më intensiv të bashkëpunimit ndërkomunal në fusha më të lloj-llojshme, foli edhe E.T Kjetill Paullsen, Ambasador i Mbretërisë së Norvegjisë, në vendin tonë. „Qeveria norvegjeze e njohu potencialin në nivel lokal në Republikës së Maqedonisë dhe investon në zhvillimin e tij, përmes përkrahjes së programit të UNDP në këtë fushë“ tha Paullsen në fjalimin e tij në hapjen e Forumit ku potencon se në këtë vend, që ka 450 komuna bashkëpunimi i këtyllë funksionin me sukses dhe jep rezultate të suksesshme prej të cilave më të kënaqur janë qytetarët.

СО ПОДРШКА НА ПРОЕКТИ СО МОДЕЛИ НА ЈПП, ДО ЗАСИЛЕН РАЗВОЈ НА ЛОКАЛНАТА ЕКОНОМИЈА

Заедницата на единиците на локалната самоуправа во месец октомври организираше две дводневни обуки на кои беа презентирани темите: „Стратегиско планирање, развој и инвестиции“ и „Зголемување на финансиските можности на општините со развивање на проекти со модели на Јавно – Приватно Партнерство“. Обуките беа наменети за претставниците од општинските одделенија за Локален економски развој и за претставниците од одделенијата за финансии На четврти и петти октомври, 2011 година, во хотелот „Радика“ во Маврово обука ја следеа претставници од општините од Скопскиот, Полошкиот и Североисточниот регион, а обуката што се одржа на 26 и 27, октомври во хотел Славија во Охрид, ја следеа претставниците од општините од Пелагонискиот и Југозападниот регион. Обуката ја реализираа м-р Саша Максимовски, советник

МЕ ПËРКРАHJEN E PROJEKTEVE ME MODELET E PPP, DERI NË ZHVILLIM TË PËRFORCUAR TË EKONOMISË LOKALE

Bashkësia e njësisve të vetëqeverisjes lokale në muajin tetor organizoi dy trajnime dyditore në të cilat u prezantuan temat: „Planifikimi strategjik, zhvillimi dhe investimet“ dhe „Rritja e mundësive financiare të komunave në zhvillimin e projekteve me modelet e Partneritetit Publiko-Privat“. Trajnimet u dedikuan për përfaqësuesit e sektorëve komunalë për zhvillim ekonomik lokal dhe për përfaqësuesit e sektorëve për financa. Më katër dhe pesë tetor, 2011, në hotelin „Radika“ në Mavrovë, trajnimin e ndoqën përfaqësuesit e komunave nga rajoni i Shkupit, i Pollogut dhe ai Verilindor, ndërsa trajnimi që u mbajt më 26 dhe 27 tetor, në hotelin „Sllavija“ në Ohër, e ndoqën përfaqësuesit e komunave nga rajoni i Pellagonisë dhe rajoni Jugperëndimor. Trajnimin e realizoi Mr. Sasha Maksimovski,

во одделение за ЛЕР во општина Чаир и Горѓи Цонев, од општина Василево.

Главната цел на оваа обука е да се подигнат капацитетите на претставниците на локалните самоуправи од областа на стратегиското планирање за локален економски развој, позиционирањето на идното стратегиско планирање на ЛЕР активностите во контекст на евроинтеграциите, ориентација кон квалитет и ефикасност на јавните услуги, фокусирање кон инвентивни модели на проектно финансирање. На обуката учесниците беа запознаени со постапките и процедурите за реализација на проекти со модели на ЈПП со законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство, како да идентификуваат изводливи ЈПП проекти, како се врши техничка, финасиска и економска проценка на проектите и охрабрување на локалната власт за носење на одлуки за ЈПП, исто така присутните беа запознаени и со содржината, потребата и улогата на Студија за концесиски проект, потоа вообичаена структура на проектно финасисрање, видови на договори за соработка, ЈПП проектен циклус и друго. Претставниците од локалните власти изразија задоволство од претставувањето на конкретни теми во однос на можностите за развој на локалната економија, преку подржување на јавното –приватно партнерство.

këshilltar në sektorin për ZHEL në komunën e Çairit dhe Gorgji Conev, nga komuna e Vasilevës.

Qëllimi kryesor i këtij trajnimi është të ngriten kapacitetet e përfaqësuesve të vetëqeverisjes lokale nga fusha e planifikimit strategjik për zhvillimin ekonomik lokal, pozicionimi i planifikimit të ardhshëm të aktiviteteve të ZHEL në kontekst të eurointegritimeve, orientimit ndaj kвалитetit dhe eфикаsiteti i shërbimeve publike, fokusimi ndaj modeleve inventive të financimit të projektit. Në trajnim pjesëmarrësit u njohën me procedurat për realizim të projekteve me modelet e PPP me ligjin për концесione dhe lloje tjera të partneritetit publiko-privat, si të identifikojnë PPP projekte të realizueshme, si kryhet vlerësimi teknik, financiar dhe ekonomik i projekteve dhe inkurajimi i pushtetit lokal për vendim-marrje për PPP. Gjithashtu të pranishmit u njohën edhe me përmbajtjen, nevojën dhe rolin e Studimit për projekte për концесion, pastaj, strukturën e zakonshme të fiancimit të projekteve, llojet e kontratave për bashkëpunim, PPP cikli i projektit etj. Përfaqësuesit e pushteteve lokale u shprehën të kënaqur nga paraqitja e temave konkrete lidhur me mundësitë e ekonomisë lokale, përmes përkrahjes së partneritetit publiko-privat.

Соработка на локалната власт со граѓанскиот сектор

„ЗАЧУВАЈ - НЕ УНИШТУВАЈ“

Со цел да се подигне јаваната свест за заштитата на урбаната опрема, граѓанскиот сектор и Општина Велес ги здружија силите. На 8-ми октомври годинава, по повод Денот за намалување на уништување на природата, во Велес започна кампањата „Зачувај-не уништувај“. Кампањата ја реализира Фондацијата за локален развој и демократија ФОКУС, во соработка со општина Велес, поддржана од Здружението на поранешни волонтери на Мировниот корпус „Пријатели на Македонија“ од САД и Младинскиот образовен форум. Во рамките на кампањата која е дел од проектот „Младите за отворено општество - Локални младински иницијативи“ ќе бидат дистрибуирани информативни флаери за граѓаните, а посебно внимание ќе биде посветено на децата и младите. Символично, кампањата започна во мал рекреативен парк за деца реконструиран од совесен граѓанин на Велес. Со надеж дека сите граѓани ќе ја прифатат акцијата и ќе придонесат за уредувањето на градот, учесниците во кампањата избраа две локации во Велес на чија реконструкција ќе се работи во претстојниот период. Општина Велес ќе го обезбеди целиот потребен материјал за реконструкција на два детски забавни парка; а во зависност од можностите активностите ќе продолжат и на други локации. „Задоволни сме што младите се истоименици дека треба да се зголеми грижата за спортските терени и местата за детска игра и што покажаа интерес да се вклучат во акциите што следуваат како дел од нашата кампања“, изјави Дејан Ристов, координатор на кампањата. Предвидено е кампањата „Зачувај-не уништувај“ да заврши до крајот на годината.

*Јагранка Сџефкова,
ПР на општина Велес*

Bashkëpunimi i pushtetit lokal me sektorin civil

“RUAJE-MOS SHKATËRRO“

Me qëllim që të ngritet vetëdija publike për mbrojtjen e pajisjes urbane, sektori civil dhe komuna e Velesit i bashkuan forcat. Më 8 tetor, këtë vit, me rastin e Ditës së zvogëlimit të shkatërrimit të natyrës, në Veles filloi fushata „Ruaje-mos shkatërro“. Fushatën e realizon Fondacioni për zhvillim lokal dhe demokraci FOKUS, në bashkëpunim me komunën e Velesit, përkrahur nga Shoqata e vullnetarëve të mëparshëm të Korpusit të Paqes „Miqtë e Maqedonisë“ nga SHBA-të dhe Forumi rinor për arsim. Në kuadër të fushatës e cila është pjesë e projektit „Të rinjtë për shoqëri të hapur-Iniciativa lokale e të rinjëve“ do të distribuohen fletushka informative për qytetarët, ndërsa vëmendje e veçantë do t'i kushtohet fëmijëve dhe të rinjëve. Në mënyrë simbolike, fushata filloi në park të vogël rekreativ për fëmijë i rikonstruar nga një qytetar i ndërgjegjshëm i Velesit. Me shpresë se të gjithë qytetarët do t'a pranojnë aksionin dhe do të kontribuojnë për rregullimin e qytetit, pjesëmarrësit në fushatë zgjodhën dy lokacione në Veles në rikonstrukcionin e të cilit do të punohet në periudhën e ardhshme. Komuna e Velesit do të sigurojë tërë materialin e nevojshëm për rikonstrukcionin e dy parqeve argëtuese për fëmijë, ndërsa në varshmeri prej mudësive aktivitetet do të vazhdojnë edhe në dy lokacione tjera. „Jemi të kënaqur që të rinjtë janë të njejtit mendim se duhet të rritet kujdesi për terrenet sportive dhe vendet për lojë e fëmijëve dhe që treguan intetesisim të kyçen në aksionet që vijojnë si pjesë a fushatës“ deklaroi Dejan Ristov, koordinator i fushatës. U parashikua që fushata „Ruaje-mos shkatërro“ të kryhet deri në fund të vitit.

*Јагранка Стефкова,
PR i komunës së Velesit*

Одржан шеститот состанок на Заедничкиот советодавен комитет меѓу Република Македонија и Комитетот на регионите на Европската унија

ПРИДОНЕСОТ НА ЛОКАЛНИОТ И РУРАЛНИОТ РАЗВОЈ НА ОПШТИНИТЕ ВО ПРИБЛИЖУВАЊЕТО НА НАШАТА ДРЖАВА КОН ЕВРОПСКАТА УНИЈА

U mbajt mbledhja e gjashtë e Komitetit të përbashkët këshilldhënës midis Republikës së Maqedonisë dhe Komitetit të rajoneve të Bashkimit Evropian

KONTRIBUTI I ZHVILLIMIT LOKAL DHE RURAL TË KOMUNAVE NË AFRIMIN E SHITETIT TONË NDAJ BASHKIMIT EVROPIAN

Na 17 okтомври, 2011 година, во Брисел (Белгија) во зградата на Комитетот на регионите, се одржа шестата средба на Заедничкиот советодавен комитет меѓу Република Македонија и Комитетот на регионите на Европската унија. На присутните делегати им се обратија копретседавачите на Заедничкиот советодавен комитет, Зоран Алексов, градоначалник на општина Штип и Бодкер Андерсен, советник во Комитетот на региони.

Беа одржани две сесии. На првата се говореше за напредокот и влијанието на локалната власт во правец на приближување на нашата земја кон Европската унија. За последниот извештај на Европската комисија, за превземените позитивни чекори во процесот на децентрализацијата, за Програмата за спроведување на процесот на децентрализација за периодот 2011-2014 година, усвоена од Владата на РМ и за имплементирањето на поддршката на ЕУ преку ИПА инструментот за прекугранична соработка, говореше министерот за локална самоуправа на Република Македонија, Невзат Бејта. Претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, на оваа сесија ги запозна присутните со активностите на ЗЕЛС на полето на зајакнување на локалната власт, а особено го потенцира успешното исполнување на условите од страна на локалните власти за преземање на новата надлежност за управување со градежното неизградено земјиште, во име на државата. Трајановски говореше и за имплементирањето на законските можности за легализирање на дивите градби, како и за идните приоритети на ЗЕЛС во обезбедувањето на поголема финансиска независност на општините.

Мë 17 тетор, 2011, në Bruksel (Belgijkë) në ndërtesën e Komitetit të rajoneve, i mbajt takimi i gjashtë me radhë të Komitetit të përbashkët këshilldhënës midis Republikës së Maqedonisë dhe Komitetit të rajoneve të Bashkimit Evropian. Delegatëve të pranishëm i'ju drejtuan kolegjeruesit e Komitetit të përbashkët këshilldhënës, Zoran Aleksov, kryetar i komunës së Shtipit dhe Bodker Andersen, këshilltar në Komitetin e rajoneve.

U mbajtën dy sesione. Në sesionin e parë u diskutua për avancimin dhe ndikimin e pushtetit lokal në drejtim të afrimit të vendit tonë ndaj Bashkimit Evropian. Për raportin e fundit të Komisionit Evropian, për ndërmarrjen e hapave pozitive në procesin e decentralizimit, për programin për zbatim të procesit të decentralizimit për periudhën prej vitit 2011 -2014, të miratuar nga Qeveria e RM dhe për implementimin e përkrahjes së BE-së përmes instrumentit IPA për bashkëpunim ndërkuftar, foli ministri për vetëqeverisje lokale të Republikës së Maqedonisë, Nevzat Bejta. Kryetari i BNJVL-së, Koce Trajanovski në këtë sesion i informoi të pranishmit me aktivitetet e BNJVL-së në fushën e përforcimit të pushtetit lokal, ndërsa veçanërisht e potencoi plotësimin e suksesshëm të kushteve nga ana e pushteteve lokale për ndërmarrjen e kompetencës për menaxhim me tokën e pandërtuar ndërtime, në emër të shtetit. Trajanovski foli edhe për implementimin e mundësive ligjore për legalizim të objekteve të ndërtuara pa leje, si dhe për prioritetet e ardhshme të BNJVL-së në sigurimin e pavarësisë më të madhe financiare të komunave.

СОЗДАВАЊЕ НА МОЖНОСТИ ЗА НАПРЕДОК НА РУРАЛНИТЕ ОПШТИНИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

„Граѓаните во Република Македонија сè повеќе се свесни за новите можности за напредок на руралните средини. Поддршката доаѓа преку заедничка координација на локалните власти со сите останати субјекти кои учествуваат во креирањето на политиките за руралниот развој. Една

од осумте општини што доби овластување да управува со градежното земјиште е рурална општина, што претставува показател за напредокот и, истовремено, е поттик за развој на останатите рурални општини. Систематизираните ставови на ЗЕЛС опфаќаат разновидни барања во насока на подобрување на развојот на овие општини. Меѓу ставовите е и барањето 80% од закупнините и концесиите на земјоделското земјиште да се распределат во корист на општините, каде земјиштето се издава под закуп, а не се исклучува и можноста, општините да управуваат со земјоделското земјиште, шумите и пасиштата, што би претставувало обезбедување на поголема грижа за истите и, истовремено, би дало дополнителни финансиски средства за локалната власт. Сè поголем број на општини при изработувањето на стратегии за локален економски развој го вклучуваат и руралниот развој, а постојат и примери на изработени стратегии само за руралниот развој. Најголемиот број на стратегии и акциски планови се изготвуваат врз искуствата и принципите на LEADER + програмата на ЕУ и се предвидува до 2013 година LEADER пристапот да биде интегриран во целокупниот национален развој во РМ. Во Комисијата за рурален развој при ЗЕЛС редовно се бара ревидирање на плановите за реализација на Националната програма за рурален развој, со цел да се зголемат можностите и средствата за проектите кои го подржуваат развојот на руралните средини, а пред сè проектите поднесени од страна на руралните општини. Во таа насока, оваа комисија воспостави добра соработка со Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство и со агенциите и други институции кои во својата програма го имаат развојот на руралните средини. Средствата за надомест на концесија од минералните сировини се распределуваат во сооднос 78/22% во корист на општините, а при распределбата на средствата од ДДВ, се направи минимален праг од три милиони денари, што се одрази позитивно на работата на малите општини. Важна е и реализацијата на ИПАРД програмата на ЕУ за Република Македонија, каде општините не се во можност директно да аплицираат за средства од оваа програма, но се дел од институциите, кои претходно заедно со државните институции, креираа клима и можности за реализација на оваа програма“. Ова беше дел од излагањето на претседателот на Комисијата за рурален развој при ЗЕЛС, Стојан Лазаров, градоначалник на општината Конче, изнесен на шестата седница на Заедничкиот консултативен комитет меѓу Република Македонија и Комитетот на регионите на Европската унија.

Претставниците од Комитетот на регионите на Европската унија изнесоа одредени размислувања во однос на приближувањето на нашата земја кон Европската унија и во однос на Извештајот на Европската комисија за напредокот на Република Македонија, објавен на 12 октомври, 2011 година. Беше нагласен релативниот напредокот

ПОДРШКА ОД ГРАЃАНИТЕ ЗА ЛЕГАЛИЗИРАЊЕ НА ДИВОГРАДБИТЕ

- „Особено внимание, во ова мое обраќање, ќе посветам на донесувањето и имплементирањето на два значајни закона: Законот за градежно земјиште и Закон за третман на бесправно изградени објекти.

Од пред само десетина дена, осум општини: Гевгелија, Штип, Пробиштип, Демир Капија, Илинден, Берово, Кочани по исполнувањето на потребните услови, се стекнаа со новата надлежност, сами да управуваат со градежното неизградено земјиште што се наоѓа на нивната територија, сопственост на државата. Сметам дека оваа бројка од осум општини, многу скоро значително ќе се зголеми. Овој мој оптимизам произлегува од фактот што заклучно со 3 октомври, 66 општини, од вкупно 84 општини и Градот Скопје, како посебна единица на локалната самоуправа, или поточно 77,65 % од локалните власти во нашата земјата, го исполнија најсложениот законски услов за располагање со земјиштето. Поточно, тие го обезбија потребниот минимум на вработени лица од својата администрација кои се стекнаа со сертификат за водење на оваа постапка. Обуките и испитите ги реализираше ЗЕЛС, преку ЗЕЛС тренинг центарот. Во досега организираниите две испитни сесии - во мај, јуни и во септември со лиценца се стекнаа вкупно 269 кандидати.

Со вториот закон, локалните власти се директно инволвирани во заложбата на нашата држава, еднаш засекогаш да се збогуваме со постоењето на нелегалните градби во Република Македонија. Кај граѓаните овој закон наиде на одличен прием. Беа поднесени над 300 000 барања за легализација на дивоизградените објекти, што е бројка која е многу близу до утврдениот максимум на дивоградби во земјата. Во следните пет години, општините, со сиот свој капацитет ќе пристапат кон разрешување на поднесените барања, по што нема да дозволиме изградба на ниту еден нелегален објект. Работиме интензивно и нашата визија е да изградиме систем на локална самоуправа по мерка на граѓаните, со единици на локалната самоуправа кои се успешни, ефикасни и финансиски независни. Нашата заложба е општините да ги изградиме по најсовремените европски стандарди, сакаме нашите граѓани да бидат горди на својата општина.“ Ова беше дел од говорот на претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски изнесен на шестата средба на Заедничкиот консултативен комитет меѓу Република Македонија и Комитетот на регионите на Европската унија.

PËRKRAHJA E QYTETARËVE PËR LEGALIZIMIN E OBJEKTEVE TË NDËRTUARA PA LEJE

-„Vëmendje të veçantë, në fjalimin tim, do t'i dedikoj miratimit dhe implementimit të dy ligjeve të rëndësishme: Ligji për tokë ndërtimore dhe Ligji për trajtimin e objekteve të ndërtuara pa leje.

Vetëm prej para dhjetë ditëve, tetë komuna: Gjevgjelia, Shtipi, Probishtipi, Demir Kapia, Ilindeni, Berova, Koçani, pas plotësimit të kushteve të nevojshme, morrën kompetencën e re, vetë të menaxhojnë me tokën e pandërtuar ndërtimore që gjendet në territorin e tyre, pronësi e shtetit.

Konsideroj se ky numër prej tetë komunave, së shpejti do të rritet mjaft. Ky optimizëm i im rrjedh nga fakti që përfundimisht më 3 tetor, 66 komuna, prej gjithsej 84 komunave dhe Qyteti i Shkupit, si njësi e veçantë e vetëqeverisjes lokale, ose më saktë 77,65 % nga pushtetet lokale në vendin tonë, e plotësuan kushtin më të ndërlikuar ligjor për disponim me tokën. Më saktë ata siguruan minimumin e nevojshëm të personave të punësuar nga administrata e tyre të cilat kanë marrë certifikatë për mbajtjen e kësaj procedure. Trajnimet dhe provimet i realizoi BNJVL, përmes BNJVL-Qendrës e Trajnimeve. Në dy sesionet e provimit të organizuara deri më tani, në maj, qershor dhe në shtator, licencë morrën gjithsej 269 kandidatë.

Në Ligjin e dytë, pushtetet lokale drejtpërdrejtë janë të involvuara në përpjekjet e shtetit tonë, njëherë e përgjithmonë t'i themi lamtumirë ekzistimit të ndërtimeve jolegale në Republikën e Maqedonisë. Te qytetarët ky ligj u pranua shkëlqyeshëm. U parashtruan mbi 300.000 kërkesa për legalizimin e objekteve të ndërtuara pa leje, që është numër mjaft i afërt me maksimumin e përcaktuar të ndërtimeve pa leje në vend. Në pesë vitet e ardhshme, komunat, me tërë kapacitetin e tyre do të aderojnë ndaj zgjidhjes së kërkesave të parashtruara, e pastaj nuk do të lejojmë ndërtim të asnjë objekti jolegal. Punojmë në mënyrë intensive dhe vizioni jonë është të ndërtojmë sistem të vetëqeverisjes lokale sipas masës së qytetarëve, me njësi të vetëqeverisjes lokale të cilat janë të suksesshme, efikase dhe të pavarura në mënyrë financiare. Përpjekja jonë është komunat t'i ndërtojmë sipas standardeve më moderne evropiane, dëshirojmë qytetarët tanë të jenë krenarë për komunën e tyre.“ Kjo ishte pjesë e fjalimit të kryetarit të BNJVL-së, Koce Trajanovski të paraqitur në takimin e gjashtë të Komitetit të përbashkët konsultativ midis Republikës së Maqedonisë dhe Komitetit të rajoneve të Bashkimit Evropian.

KRIJIMI I MUNDËSIVE PËR AVANCIM TË KOMUNAVE RURALE NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË

-„Qytetarët në Republikën e Maqedonisë gjithnjë e më tepër janë të vetëdijshëm për mundësitë për avancim të mjediseve rurale. Përkrahja arrin përmes koordinimit të përbashkët të pushteteve lokale me të gjitha subjektet të cilat kanë marrë pjesë në krijimin e politikave për zhvillim rural. Njëra ndër 8 komunat që ka marrë autorizim të menaxhojë me tokën ndërtimore është komunë rurale, që paraqet tregues për avancim dhe nxitje për zhvillim të komunave tjera rurale. Qëndrimet e sistematizuara të BNJVL-së përfshijnë kërkesa të llojllojshme në drejtim të përmirësimit të zhvillimit të këtyre komunave. Midis qëndrimeve është edhe kërkesa që 80% nga qiratë dhe koncesionet e tokës bujqësore të shpërndahen në dobi të komunave, ku toka jepet me qira, ndërsa nuk përjashtohet edhe mundësia komunat të menaxhojnë me tokën bujqësore, pyjet dhe kullosat, që do të paraqiste sigurim të kujdesit më të madh dhe njëkohësisht do të jepte edhe mjete plotësuese financiare për pushtetin lokal. Një numër gjithnjë e më i madh i komunave gjatë hartimit të strategjive për zhvillim ekonomik lokal, ndërsa ekzistojnë edhe shembuj të strategjive të hartuara vetëm për zhvillim rural. Numri më i madh i strategjive dhe planeve aksionale hartohen në bazë të përvojave dhe parimeve të programit LEADER + të BE-së, dhe parashikohet deri në vitin 2013 qasja LEADER të integrohet në zhvillimin e përgjithshëm nacional në RM. Në komisionin për zhvillim rural pranë BNJVL-së rregullisht kërkohet revidim të planeve për realizim të Programit nacional për zhvillim rural, me qëllim që të rriten mundësitë dhe mjetet për projektet të cilat e përkrahin zhvillimin e mjediseve rurale. Në këtë drejtim ky Komision vendosi bashkëpunim me Ministrinë për bujqësi, pylltari dhe ujë dhe me institucione tjera të cilat në programin e tyre e kanë zhvillimin e mjediseve rurale. Mjetet për kompensim të përbërësve mineralë shpërndahen në raport 78/22% në dobi të komunave, ndërsa gjatë shpërndarjes së mjeteve nga TVSH, u bë prag minimal nga tre milion denarë, që u shpreh pozitivisht në punën e komunave të vogla. I rëndësishëm është edhe realizimi i programit IPARD të BE-së për Republikën e Maqedonisë, ku komunat nuk kanë mundësi që drejtpërdrejtë të aplikojnë për mjetet nga ky program, por janë pjesë e institucioneve të cilat paraprakisht së bashku me institucionet shtetërore krijuan klimë dhe mundësi për realizimin e këtij programi.“ Kjo ishte pjesë e fjalimit të kryetarit të Komisionit për zhvillim rural pranë BNJVL-së, Stojan Lllazarov, kryetar i komunës Konçe, i parashtruar në sesionin e gjashtë të Komitetit të përbashkët konsultativ midis Republikës së Maqedonisë dhe Komitetit të rajoneve të Bashkimit Evropian.

Përfaqësuesit e Komitetit të rajoneve të Bashkimit Evropian parashtruan mendime të caktuara lidhur me afrimin e vendit tonë ndaj Bashkimit Evropian dhe lidhur me raportin e Komisionit Evropian për avancim të Republikës së Maqedonisë, të shpallur më 12 tetor, 2011. U theksua avancimi relativ në

во имплементацијата на ИПА оперативните програми за регионален развој и развојот на човечки ресурси, за што се потенцираше дека е потребна поддршка со цел целосно искористување на расположливите ресурси заради избегнување на неискористувањето на фондовите. Беше потенциран и генералниот умерен напредок во областа на регионалната политика и координацијата на структурните инструменти.

Втората сесија беше посветена на руралниот развој во рамките на локалниот и на регионалниот развој. За состојбите во оваа област во нашата зема, говореше Стојан Лазарев, градоначалник на општината Конче и претседател на Комисијата за рурален развој при ЗЕЛС, кој ги презентираше систематизираните ставови на ЗЕЛС за рурален развој, состојбите и предизвиците со кои се соочуваат руралните општини во нашата земја.

ЛОКАЛНИ И РЕГИОНАЛНИ ВЛАСТИ И РУРАЛЕН РАЗВОЈ

Во известувањето на Комитетот на региони на ЕУ, беше потенцирано дека речиси 60% од населението од ЕУ живее во руралните подрачја, што всушност претставува 90% од територијата на ЕУ, поради што руралниот развој е од исклучително значење во креирањето на политиките на ЕУ. Финансиската поддршка на руралниот развој во ЕУ опфаќа широк опсег на мерки. Сегашниот ЕУ модел е базиран на четири оски кои се фокусирани на три клучни области: економија за земјоделски производи, животна средина и поширока рурална економија и население, дозволувајќи доволна флексибилност на секоја земја-членка на регионално ниво. И покрај постоењето на големите различности, руралните подрачја во Европската унија се соочуваат со заеднички предизвици кои често се разликуваат од оние предизвици со кои се соочуваат урбаните подрачја. Од тие причини е потребен брз развој на политиките на руралниот развој. Генерално предизвиците се однесуваат на нивото на невработеност кое што вообичаено е повисоко од нивото на невработеност во урбаните подрачја, тешкотии и трошоци кои се однесуваат на достапноста на услугите како резултат на ретко населените подрачја со мал број на жители, емиграцијата на младите луѓе и жени, кои немаат изгледи за вработување во иднина и квалитетот на услугите, населението кое генерално побрзо старее отколку во урбаните подрачја, како и одредени еколошки предизвици поврзани со енергијата, водата и транспортот. Малиот обем и раситноста на селското стопанство, пак, останува главна карактеристика на земјоделството во повеќето земји на Западен Балкан. Други слабости кои го отежнуваат развојот на земјоделството се: недоволно развиените пазарни структури, несоодветна инфраструктура, малиот удел од производите на пазарот, недостатокот на знаење и вештини, непочитувањето на стандардите за заштита на храната и ограничените капацитети за извоз. И покрај слабостите, повеќето од земјите од Западен Балкан имаат висок природен потенцијал за развој на земјоделството (релативно евтина работна сила и земјиште, подобна клима и релативно висок процент на земјоделско земјиште приближно до ЕУ). Претпристапната поддршка на земјоделството и руралниот развој - ИПАРД, ја претставува петтата компонента на ИПА - важен инструмент за подготовка и помагање кон проширувањето. Само земјите кои имаат кандидатски статус се соодветни за користење на ИПАРД фондовите (Хрватска, Македонија и Црна Гора).

Претходниот состанок (петти по ред) на Заедничкиот советодавен комитет беше одржан на 14 декември, 2010 година, исто така, во Брисел.

impleментimin e programeve operative IPA për zhvillim rajonal të resurseve njerëzore, me ç'rast u potencua se është e nevojshme përkrahja me qëllim që tërësisht të shfrytëzohen fondet. U potencua edhe avancimi i përgjithshëm mesatar në lëminë e politikës rajonale dhe koordinimi i instrumenteve strukturore.

Sesioni i dytë i'u dedikua zhvillimit rural në kuadër të zhvillimit lokal dhe rajonal. Për gjendjet e kësaj lëmie në vendin tonë, foli Stojan Lazarev, kryetar i komunës Konçe dhe kryetar i komisionit për zhvillim rural pranë BNJVL-së, i cili i prezantoi qëndrimet e sistematizuara të BNJVL-së për zhvillim rural, gjendjet dhe sfidat me të cilat ballafaqohen komunat rurale në vendin tonë.

PUSHTETET LOKALE DHE RAJONALE DHE ZHVILLIMI RURAL

Në lajmërimin e Komitetit të rajoneve të BE-së, u potencua se pothuaj se 60% nga popullata e BE-së jeton në rajone rurale, që në të vërtetë paraqet 90% nga territori i BE-së, për shkak se zhvillimi rural ka një rëndësi të veçantë në krijimin e politikave të BE-së. Përkrahja financiare e zhvillimit rural në BE përfshin një sferë të gjërë të masave. BE -modeli i tanishëm është bazuar në katër boshte të cilat fokusohen në tri fusha kyçe: ekonomia për prodhime bujqësore, mjedisi jetësor dhe ekonomia më e gjërë rurale dhe popullata, duke lejuar fleksibilitet të mjaftueshëm të çdo vendi anëtar në nivel rajonal. Edhe krahas ekzistimit të dallimeve të mëdha, rajonet rurale në Bashkimin Evropian ballafaqohen me sfida të përbashkëta të cilat shpesh herë dallojnë nga ato sfida me të cilat ballafaqohen rajonet urbane. Për këto qëllime është i nevojshëm zhvillim i përsheptuar i politikave të zhvillimit rural. Përgjithësisht sfidat kanë të bëjnë me nivelin e papunësisë që zakonisht është më i lartë nga niveli i papunësisë në rajonet urbane, vështirësitë dhe shpenzimet të cilat kanë të bëjnë me arritshmërinë e shërbimeve si rezultat i rajoneve rrallë të banuara me numër të vogël të banorëve, emigrimi i të rinjëve dhe grave, të cilat nuk kanë mundësi për punësime në të ardhmen dhe kualitet të shërbimeve, popullata e cila kryesisht plaket më shpejtë se në rajonet urbane si dhe sfida të caktuara ekologjike lidhur me energjinë, ujën dhe transportin. Vëllimi i vogël i parcelizimit të ekonomisë së fshatit, mbetet karakteristikë kryesore e agrikulturës në shumë vende nga Ballkani Perëndimor. Dobësi tjera të cilat e vështirësojnë zhvillimin e agrikulturës janë: strukturat e tregut jo mjaft të zhvilluara, infrastruktura joadekuata, pjesa e vogël nga prodhimet e tregut, mungesa e diturive dhe aftësive, mosrespektimi i standardeve për mbrojtjen e ushqimit dhe kapacitetet e kufizuara për eksport. Edhe krahas dobësive shumica e vendeve nga Ballkani Perëndimor kanë potencial të lartë për zhvillimin e agrikulturës (fuqia e punës relativisht e lirë dhe toka, klima e përshtatshme dhe përqindja relativisht e lartë e tokës bujqësore e afërt me BE-në). Përkrahja para-aderuese e agrikulturës dhe zhvillimit rural-IPARD, e paraqet komponentën e pestë të IPA-instrumentit të rëndësishëm për përgatitje dhe ndihmë ndaj zgjerimit. Vetëm vendet të cilat kanë status të kandidatit janë të përshtatshme për shfrytëzimin e fondeve IPARD (Kroacia, Republika e Maqedonisë dhe Mali i Zi).

Mbledhja paraprake (e pesta me radhë) e Komitetit të përbashkët këshilldhënës u mbajt më 14 dhjetor, 2010, gjithashtu në Bruksel.

Можности за волонтерско ангажирање и во локалната власт

ЗЕЛС Тренинг центарот продолжува со динамика-та за организирање на обуките. Во согласност со Годи-нешниот план за обуки, на шести октомври, 2011 година беше организирана едnodневна обука за одговорните лица за управување со човечки ресурси во општините, на тема „Законот за волонтерство и примената во рабо-тата на локалната самоуправа“.

За значењето на Законот за волонтерство и потре-бата од негова поголема промоција во земјава говоре-ше Мирјанка Алексеvsка од секторот за труд при Ми-нистерството за труд и социјална политика. Во својата презентација таа се осврна на условите и начините за вршење на волонтерска работа, за можноста на волон-тирање на домашни и странски државјани, под кои ус-лови тие може да волонтираат, како и за обврските за организаторот на волонтерската работа. Исто така беше презентирана и Стратегијата за волонтерство 2010 -2015 година, при што беа образложени нејзините вредностите, меѓу кои признавање на традиционална-та хуманост и солидарност искажана во волонтерското работење на граѓаните на РМ, поттикнување кон созда-вање на здраво општество на свесни и совесни граѓани, промовирање на соработка и чувство за општо добро кај сите општествени групи и сегменти, зголемување на свеста на граѓаните за волонтерско ангажирање созда-вање на соодветна култура на негување и практикување на волонтерски ангажман, развивање на механизми за поддршка на волонтерството во сите волонтерски ан-гажмани.

Претставниците од општините се интересираа околу начините на носење на Програма за волонтерска работа, кој ја издава волонтерската книшка, кој го води регистарот, што треба да содржи Договорот за волон-терство. Исто така се отвори дискусија и околу тоа што се може да влезе под волонтерска работа, дали само во рамките на надлежностите на општините или поши-роко околу останатите потреби на граѓаните(пр. изуч-вање на странски јазици). Учесниците се согласија дека за најефективно спроведување на Законот за волонтер-ство, клучна е Програмата за волонтерство како и До-говор за ангажирање на волонтер каде прецизно треба да се наведат планираните работи, односно обврски на договорните страни.

ЗЕЛС спроведе и мини-тестирање за учесниците со цел стенкување на сознанија за апсолвирањето на презентираната материја, а беше реализирана и евалу-ација за обуката. Резултатите ЗЕЛС ги доставува до учес-никот и до градоначалникот, при што испраќа и потвр-да за учество на обуката.

Членовите на Мрежата за УЧР, по обуката одржаа состанок на кој беше избрано Управното тело на Мре-жата, кое го сочинува по еден претставник од секој ре-гион, а беа утврдени и динамиката и потребите за сред-би и планови за идна работа на Мрежата.

Мундеситѐ пѐр ангазхим вullнетар edhe нѐ пуштетин локал

BNJVL-Qendra e Trajnimeve me dinamikѐn пѐr organizimin e trajnimeve dhe konform Planit vjetor пѐr trajnime, мѐ 6 tetor, 2011 organizoi trajnim njѐditor пѐr „Ligjin пѐr vullnetarizѐm dhe zbatimi i tij нѐ vetѐqeverisjen lokale“ пѐr personat пѐrgjegjѐs пѐr menaxhim me resurset njerѐzore нѐ komunat.

Пѐr rѐndѐsinѐ e Ligjit пѐr vullnetarizѐm dhe nevojѐn nga promovimi мѐ i madh diskutoi Mirjanka Aleksevсka nga sektori пѐr punѐ pranѐ Ministrisѐ пѐr punѐ dhe politikѐ sociale. Nѐ prezantimin e saj, ajo i shpjegoi kushtet dhe mѐnyrat e kryerjes sѐ punѐs vullnetare, пѐr mundѐsinѐ пѐr vullnetarizѐm тѐ shtetasve vendorѐ dhe тѐ huajѐ, ндѐr cilat kushte mund тѐ jenѐ vullnetarѐ ata, si dhe пѐr obligimet пѐr organizatorin e punѐs vullnetare. Gjithashtu, u prezantua edhe Strategjia пѐr vullnetarizѐm 2010-2015, me ѓ'rast u arsyetuan edhe vlerat e saj, midis тѐ cilave pranimi i humanitetit tradicional dhe solidaritetit тѐ treguar нѐ punѐn vullnetare тѐ qytetarѐve тѐ RM, nxitja ndaj krijimit тѐ нѐ shoqѐrie тѐ shѐndoshѐ тѐ qytetarѐve тѐ vetѐdijshѐm dhe тѐ ndѐrgjegjshѐm, promovimi i bashkѐpunimit dhe pjesѐmarrja пѐr тѐ mirѐ тѐ пѐrgjithshme te тѐ gjitha grupet shoqѐrore dhe segmentet, rritja e vetѐdijes sѐ qytetarѐve пѐr angazhim vullnetar, krijimin e kulturѐs adekuate тѐ mirѐmbajtjes dhe praktikimit тѐ angazhimit vullnetar, zhvillimi i mekanizmave пѐr пѐrkrahjen e vullnetarizmit нѐ тѐ gjitha angazhmanet vullnetare.

Pѐrfaqѐsuesit nga komunat u interesuan rreth mѐnyrѐs sѐ mbajtjes sѐ Programit пѐr punѐ vullnetare, kush jep librezѐn пѐr vullnetarizѐm, kush mban regjistrin, ѓka duhet тѐ пѐrmbajѐ kontrata пѐr vullnetarizѐm. Gjithashtu u hap diskutim edhe rreth asaj ѓka mund тѐ пѐrfshihet нѐ punѐn vullnetare, a do тѐ jetѐ vetѐm нѐ kuadѐr тѐ kompetencave komunale ose мѐ gjѐrѐ rreth nevojave tjera тѐ qytetarѐve (p.sh. mѐsimi i gjuhѐve тѐ huaja) me ѓ'rast пѐrfaqѐsuesi i Ministrisѐ u пѐrpoq тѐ japѐ drejtime dhe rekomandime lidhur me dilemat e tyre. Pѐrfaqѐsuesit u dakorduan se пѐr zbatim мѐ efektiv тѐ Ligjit пѐr vullnetarizѐm мѐ kryesor ѐshtѐ Programi пѐr vullnetarizѐm si dhe Kontrata пѐr angazhimin e vullnetarit нѐ тѐ cilѐn нѐ мѐnyrѐ precize duhet тѐ shѐnohen punѐt e planifikuara, respektivisht obligimet e palѐve kontraktuese. BNJVL zbatoi edhe mini-testim пѐr pjesѐmarrѐsit me qѐllim тѐ пѐrvetѐsimit тѐ njohurive пѐr absolvimin e materjes sѐ prezantuar, ндѐrsa u realizua edhe evaluim пѐr trajnimin. Rezultatet e BNJVL i parashtroi deri te pjesѐmarrѐsi dhe te kryetari i komunѐs, me ѓ'rast dѐrgon edhe vѐrtetim пѐr pjesѐmarrje нѐ trajnim.

Anѐtarѐt e rrjetit пѐr MRNJ, pas пѐrfundimit тѐ trajnimit mbajtѐn mbledhje, нѐ тѐ cilѐn u zgjodh Trupi drejtues i rrjetit, нѐ пѐrbѐrje prej nga нѐ пѐrfaqѐsuesi nga ѓdo rajon, dhe u dakorduan rreth dinamikѐs dhe nevojave пѐr takime dhe plane пѐr punѐn e ardhshme тѐ rrjetit.

Оценување на државните службеници – основ за карьерен развој а, не казна

По барање на одговорните лица од општините за Управување со човечки ресурси за итна испорака на обука на тема “Оценување на државните службеници”, ЗЕЛС Тренинг Центарот експресно одговори на потребите на Мрежата на УЧР. На 20 и 21 октомври, 2011 година во Охрид, започна испораката на првата регионална обука, на оваа тема, за претставниците од општините од Пелагонискиот и Југозападен регион. Следната обука е планирана за 03 и 04 ноември, 2011 во Маврово за претставниците од Полошки, Скопски и Североисточен регион, а на 10 и 11 ноември, во Велес за одговорните за УЧР од Вардарски, Југоситочен и Источен регион.

За поддршка во реализацијата на оваа обука, ЗЕЛС повторно се обрати до Министерството за информатичко општество и администрација и Агенцијата за администрација, со што ја продолжи одличната соработка во зајакнувањето на капацитетите на државната администрација од општините во областа на управувањето со човечки ресурси. За реализација на оваа тема беа испратени експертите Александар Голев од Министерството за информатичко општество и администрација и Николина Тошанова од Агенцијата за администрација, кои наедно се и автори на Прирачникот за начинот и постапката за оценување на државните службеници. Всушност тие ја реализираа и претходната обука за УЧР од општините, што ЗЕЛС ја спроведе во текот на јуни и јули, каде учесниците во своите евалуации изразија многу високи оценки за нивните презентации.

Претставниците од МИОА говореа за постапката за оценување која е од исклучителна важност за проверка на работата на општинската администрација. Присутните поставуваа низа прашања поврзани со пополнувањето на обрасците и извешатите за оценување. Беше сугерирано дека токму одговорните за УЧР треба да превземаат иницијативи, да ги организираат останатите вработени, а особено раководителите за исполнување на обврската за оценување на државните службеници, при што беше нагласено дека од особена важност е информациите и извешатите да се испраќаат навремено до одговорните институции.

Беше нагласено дека оценувањето не се користи за казнување, туку треба да претставува реална евалуација на сработеното на вработениот. На ниво на сите државни службеници е утврдена следната состојба: 69% од администрацијата има оценка „се истакнува“, оценка „задоволува“ имаат 28%, „делумно задоволува“

Влерëсими i нëпунëсве штетëрор – базë пëр зھвillимин e карьерëс, e jo дëним

Sipas kërkesës së personave përgjegjës nga komunat për Menaxhim me resurset njerëzore për dërgesë urgjente me temë „Vlerësimi i nëpunësve shtetërorë“, BNJVL Qendra e Trajnimeve, menjëherë i'u përgjigj nevojave të Rrjetit për MRNJ. Më 20 dhe 21 tetor, 2011, në Ohër, filloi dërgesa e trajnimit të parë rajonal, në këtë temë, për përfaqësuesit nga komunat e rajonit të Pellagonisë dhe rajonit Jugperëndimor. Trajnimi i ardhshëm është planifikuar për 3 dhe 4 nëntor, 2011, në Mavrovë për përfaqësuesit nga rajoni i Pollogut, rajoni i Shkupit dhe rajoni Verilindor, ndërsa më 10 dhe 11 nëntor, në Veles për personat përgjegjës për MRNJ nga rajoni i Vardarit, rajoni Juglindor dhe rajoni Lindor.

Për përkrahje për realizimin e këtij trajnimi, BNJVL sërish u drejtua në Ministrinë për shoqëri informatike dhe administratë, me ç'rast e vazhdoi përkrahjen e shkëlqyer në përforcimin e kapaciteteve të administratës shtetërore nga komunat në lëminë e menaxhimit me resurse njerëzore. Për realizimin e kësaj teme u dërguan ekspertët Aleksandar Golev nga Ministria për shoqëri informatike dhe administratë dhe Nikolina Toshanova nga Agjensioni për administratë, të cilët njëkohësisht janë edhe autorë të Doracakut për mënyrën dhe procedurën e vlerësimit të nëpunësve shtetërorë. Në të vërtetë ata e realizuan edhe trajnimin paraprak për MRNJ nga komunat që BNJVL e zbatoi gjatë muajit qershor dhe korrik, ku pjesëmarrësit në evaluimet e tyre shprehën shumë nota të larta për prezantimet e tyre.

Përfaqësuesit e MSHIA folën për procedurën e vlerësimit e cila ka një rëndësi të veçantë për kontrollin e punës së administratës komunale. Të pranishmit parashtruan një varg pyetjesh lidhur me plotësimin e formularëve dhe raporteve për vlerësim. U sugjerua se pikërisht personat përgjegjës për MRNJ duhet të ndër marrin iniciativa, t'i organizojnë të punësuarit tjerë, e veçanërisht udhëheqësit për plotësimin e obligimit për vlerësim të nëpunësve shtetërorë, me ç'rast u theksua se mjaft e rëndësishme është që informacionet dhe raportet të dërgohen në kohë deri te personat përgjegjës në institucionet.

U theksua se vlerësimi nuk përdoret për të dënuar, por duhet të paraqesë evaluim real të asaj që është punuar nga ana e të punësuarit. Në nivel të të gjithë nëpunësve shtetërorë është përcaktuar kjo gjendje: 69% nga administrata ka notë „vihet në shprehje“ notë „i kënaqshëm“ kanë 28%, „kënaq pjesërisht“ kanë marrë

добиле 2 % од администрацијата и со „незадоволува“ се оценети 1 % од државната администрација. Беше истакнато дека оценувачите треба да се водат од објективните состојби, со цел да се обезбеди развој на капацитети на вработените и оставување на крајната цел-подобри услуги за граѓаните.

Сите општини треба да изготват Годишна програма за стручно оспособување и усовршување на државните службеници за 2012 година и во најкус можен рок да ја достават до Министерството за информатичко општество и администрација.

На обуката беше презентирана и законската рамка и обврските кои произлегуваат од Законот за државни службеници во однос на оценувањето, за потребата од користење на Правилникот за оценување, потоа беше објаснето кои државни службеници се оценуваат, кој го врши оценувањето, видовите на оценки, подготовка и испркање на извешатите и поднесување на приговори во однос на оценката. Се говореше и за оценувањето, како основа за прераспоредување на државниот службеник, но и за ситуациите кога и како може оценката да влијае за престанок на работа на државниот службеник. Истовремено беше опфатена и спротивната страна односно, оценувањето како основ за развој на кариерата, поврзаноста на оценувањето и мотивацијата и оценувањето врз основа на компетенции, а детално беше објаснет и циклусот за оценување 360 степени. На оваа обука присутните добија информации и за најважните новини за оценувањето, кои се планираат да се применуваат од следната година. Беа изведувани практични вежби, со што присутните добија појасна слика за целокупната постапка за оценување на државниот службеник.

2% nga administrata dhe me notë „pakënaqshëm“ janë vlerësuar 1% nga administrata shtetërore. U theksua se vlerësuesit duhet të mbështeten në gjendjet objektive, me qëllim sigurimi të zhvillimit të kapaciteteve të të punësuarve dhe realizimin e qëllimit përfundimtar – shërbime të mira për qytetarët.

Të gjitha komunat duhet të hartojnë Program vjetor për aftësimin profesional dhe përkryerjen e nëpunësve shtetërorë për vitin 2012 dhe në afat sa më të shkurtë t'a parashtrorjnë deri te Ministria për shoqëri informatike dhe administratë.

Në trajnim u prezantua edhe korniza ligjore dhe obligimet të cilat rrjedhin nga Ligji për nëpunës shtetëror lidhur me vlerësimin, për nevojat nga shfrytëzimi i Rregullores për vlerësim, pastaj u shpejgua cilët nëpunës shtetërorë vlerësohen, llojet e notave, përgatitja dhe dërgimi i raporteve dhe parashtrimin e ankesave lidhur me notën. U diskutua edhe për vlerësimin, si bazë për ripozicionimin e nëpunësit shtetëror, por edhe për situatat kur dhe ku mund nota të ndikojë për pushimin e punës së nëpunësit shtetëror. Njëkohësisht u përfshi edhe ana tjetër, respektivisht vlerësimi si bazë për zhvillimin e karrerës, lidhja e vlerësimit dhe motivimit dhe vlerësimit në bazë të kompetencave, ndërsa detajisht u shpjegua edhe cikli për vlerësimin 360 shkallë. Në këtë trajnim të pranishmit morrën informacione edhe për risitë e shpallura për vlerësim, të cilat planifikohen nga viti i ardhshëm. U kryen edhe ushtrime praktike, me ç'rast të pranishmit fituan një fotografi më të qartë për procedurën e përgjithshme për vlerësim të nëpunësve shtetërorë.

Внатрешната комуникација основа за добро комуницирање со надворешната јавност

„Внатрешната комуникација како систем на остварување на надворешната комуникација“ беше темата на работилницата, што во организација на ЗЕЛС беше реализирана за лицата за односи со јавност од општините. Оваа работилница произлезе од барањата на ПР-ите, практично да се разгледаат документите кои ЗЕЛС им ги испрати на сите општини: Правилник за јавност во работата на општините и План за јавност во работата на општината, обврска на локалната власт, согласно член 36, став 1 точка 15 од Законот за локална самоуправа (Службен весник на република македонија број 5/02.). Еднодневната работилница се одржа на 27 октомври, 2011 година, во хотел „Романтик“ во Велес, на која беа покани ПР лицата од сите општини. Внатрешната комуникација е од големо значење за успех во обезбедувањето на транспарентно и отчетно работење на било која организација и на локалната власт. Успешната внатрешна комуникација, меѓу другото може да биде потпомогната и со утврдување и запазување на одредени процедури во протокот на информацијата. Впрочем, во изминатиот период ЗЕЛС, со поддршка на УСАИД реализираше проект „Транспарентна општина“ во која беа вклучени 14 пилот општини. Токму на оваа работилница, експертот од ЗЕЛС за оваа област, Ирена Николов, ги запозна присутните со активностите кои биле реализирани во проектот, во правец на подобрување на транспарентното работење на локалните власти, при што ги презентираше

Комуникими i brendshëm bazë për komunikim me publikun e jashtëm

„Комуникими i brendshëm si sistem i realizimit të komunikimit të jashtëm“ ishte tema e punëtorisë, që në organizim të BNJVL-së u realizua për personat për marrëdhënie me publikun nga komunat. Kjo punëtori rrodhi nga kërkesat e PR-ëve, praktikisht të shqyrtohen dokumentet të cilat BNJVL u'a dërgoi të gjitha komunave: Rregullorja për transparencë në punën e komunave dhe Plani për transparencë në punën e komunave, obligim i pushtetit lokal, konform nenit 36, aline 1, pika 15 e Ligjit për vetëqeverisje lokale (Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 5/02.). Punëtorija njëditore u mbajt më 27 tetor, 2011, në hotelin „Romantik“, Veles, në të cilën u ftuan PR personat nga të gjitha komunat. Kомуникими i

ипроизлезените два значајни документи: „Правилник и План за јавност во работата на општината, кои ЗЕЛС ги испратени до сите општини - „Непостоење на систем на внатрешна комуникација, интерни и нестандартизирани ад-хок процедури кои не се почитуваат, непостоење на ИСО стандардот како алатка за зголеување на транспарентноста во општината, стихично организирање на колегиуми и состаноци, еднонасочна комуникација од горе кон доле-по вертикала, а недоволна по хоризонтала, преоптовареност на градоначалниците со непотребни информации, изолирани случаи за документи за внатрешна комуникација, скривање на информациите“ се констатации утврдени во рамките на реализацијата на проектот како главни недостатоци за обезбедување на добра внатрешна комуникација, а кои беа потврдени и од страна на претставниците од другите општини учеснички на работилницата. Беше објаснето како може да се подобри системот на внатрешна комуникација, а беа разгледани и одредени изработени процедури за јавност во работата на општината: Процедура за организирање на колегиум, Деловник на Колегиум на градоначалник/сектор или одделение, Процедура за внатрешен проток на информациите, Образец за донесените одлуки, заклучоци и насоки на работа од Колегиумот кај градоначалникот, Образец за собирање на предлози на точки на, дневен ред за Колегиум кај градоначалникот, Образец за Записник од Колегиум и кај Градоначалникот. Планот и Програмата, како и овие документи, ЗЕЛС по електронски пат ги достави до учесниците.

И на оваа обука ЗЕЛС ги користеше добрите практики на своите членки. Досегашните искуства покажуваат дека размената на најдобрите практики меѓу претставниците од општините преку Мрежите на ЗЕЛС, претставуваат силен аргумент за секоја локална власт да се фати во костец со предизвикот и таа да превземе одредени активности од посочените практики што ги реализирале нивните колеги од други општини. Токму, претставници од општините кои беа дел од Проектот „Транспарентна општина“ ги претставија своите искуства и натамошните превземени чекори во правец на подобрување на внатрешната комуникација за обезбедување на потранспарентна општина. Излагања имаа претставниците од Општините: Ресен – Наум Ташковски, кабинет на градоначалник-лице за административна поддршка и Љиљана Чоневска, шеф на кабинет, од Општина Кочани, Љубинка Ајтовска, лице за односи со јавност, Игор Додевски, од општина Крива Паланка, советник за поддршка на градоначалникот, а поради оправдани причини не беше во можност својата презентација да ја изложи и Бегзат Алиу, советник за правни работи од Општина Осломеј. На работилницата се разви интересна дискусија каде речиси сите учесници ги претставија состојбите со кои тие се соочуваат во општината, а позитивните искуства им ги препорачаа на своите колеги и тие да ги применат. Мрежата на лицата за односи со јавност (ПР лицата) од локалната власт ќе се состане повторно некаде во месец декември.

brendshëm ka rëndësi të madhe për suksesin e sigurimit të transparencës dhe punës llogaridhënese të cilës do organizatë dhe pushtetit lokal. Komunikimi i suksesshëm i brendshëm, mes tjerash mund të ndihmohet edhe me përcaktimin dhe kujdesin e procedurave të caktuara në rrjedhën e informacioneve. Në të vërtetë në periudhën e kaluar BNJVL, me përkrahjen e USAID realizoi projekt „Komuna transparente“ në të cilën u përfshinë 14 pilot komuna . Pikërisht në këtë punëtori eksperti i BNJVL-së nga kjo lëmi, Irena Nikollov i informoi të pranishmit me aktivitetet të cilat kanë qenë të realizuara në projekt, në drejtim të përmirësimit të punës transparente të pushteteve lokale, me ç'rast i prezantoi dy dokumentet e rëndësishme „Rregullorja dhe Plasni për transparencë në punën e komunës, të cilat BNJVL u'a dërgoi të gjitha komunave-„Mosekzistimi i sistemit të komunikimit të brendshëm ad-hok procedurat e brendshme dhe të pastandardizuara nuk respektohen, mosekzistimi i ISO standardit si vegël e rritjes së transparencës në komunë, organizimi i fshehtë i kolegiumit dhe mbledhjeve, komunikimi njëkahësh prej lartë ndaj poshtë në mënyrë vertikale, ndërsa e pamjaftueshme për horizontalen, raste të izoluar për dokumente për komunikim të brendshëm, fshehja e informacioneve, janë konstatimet e përcaktuara në kuadër të realizimit të projektit so mangësi kryesore për komunikim të mirë të brendshëm, ndërsa u përcaktuan edhe nga ana e përfaqësuesve nga komunat tjera pjesëmarrëse në punëtori. U shpjegua se mund të përmirësohet sistemi i komunikimit të brendshëm, ndërsa u shqyrtuan edhe procedura të caktuara të hartuara për transparencën në punën e komunës: Procedura për organizim të kolegiumit, Rregullorja e Kolegiumit e kryetarit të komunës/секторит ose seksionit, Procedura për rrjedhë të brendshme të informacioneve, Formulari për vendimet e marra, konkluzione dhe drejtime të punës nga kolegiumi te kryetari i komunës, formulari për procesverbal nga Kolegiumi te kryetari i komunës. Planin dhe programin, si dhe këto dokumente BNJVL në mënyrë elektronike u'a dërgoi pjesëmarrësve në mënyrë elektronike.

Edhe në këtë trajnim BNJVL i shfrytëzoi praktikat e mira të anëtareve të saj. Përvojat e deritanishme tregojnë se shkëmbimi i praktikave më të mira midis përfaqësuesve nga komunat përmes Rrjeteve të BNJVL-së, paraqesin argument të fortë që çdo pushtet lokal të njihet me sifdën dhe i njëjti të ndërmer aktivitete nga praktikat e përmendura që i kanë realizuar kolegët e tyre nga komunat tjera. Pikërisht përfaqësuesit e komunave të cilët ishin pjesë e projektit „Komuna transparente“ i paraqitën përvojat e tyre dhe hapat e mëtejme të ndërmarra në drejtim të përmirësimit të komunikimit të brendshëm për sigurimin e një komunë transparente. Fjalime kishin përfaqësuesit nga komunat: Resnjë-Naum Tashkovski, kabineti i kryetarit-person për përkrahje administrative dhe Liljana Çonевска, шеф i kabinetit nga komuna e Коçанит, Ljubinka Ajtovска, person për marrëdhënie me publikun, Igor Dodevski nga komuna e Kriva Pallankës, këshilltar për përkrahjen e kryetarit të komunës, ndërsa për shkaqe të arsyeshme nuk e mbajti prezantimin e tij Begzat Aliu, këshilltar për punë juridike nga komuna e Oslomejit. Në punëtori u zhvillua diskutim interesant ku pothuaj se të gjithë pjesëmarrësit i paraqitën gjendjet me të cilat ballafaqohen komunat, ndërsa përvojat pozitive u'a rekomanduan kolegëve të tyre që t'i zbatojnë edhe ata. Rrjeti i personave për marrëdhënie me publikun (PR personat) nga pushteti lokal do të mbajë mbledhje sërish diku nga muaji dhjetor.

Претставници од општините понудија предлози за усогласување на инспекцискиот надзор во образованието

Активностите на Комисијата за разграничување на ингеренциите меѓу државните просветни инспектори и општинските инспектори продолжува. По одржаниот состанок на 16 септември, 2011 година, двете формирани групи ги изработија договорените предлог документите. Претставникот од ЗЕЛС, Зоран Узунов, општински инспектор од општина Струмица изработи и го испрати до Комисијата на разгледување Освртот за можност за подготовка на предлог документ за разграничување на надлежностите на државните и на општинските просветни инспектори. Забележано е дека тргнувајќи од членовите 9 и 10 од Законот за просветна инспекција („Сл. Весник на РМ“, бр.52/05),

каде конкретно се утврдени надлежностите на државниот просветен инспекторат (ДПИ) и на општинскиот просветен инспектор (ОПИ) (овластен од градоначалник на општина), може да се согледа дека кај одредени надлежности постои т. н. преклопување, односно и ДПИ и ОПИ се овластени да вршат надзор над законитоста на вршењето на работите од областа на образованието. Во дадениот предлог се наведени и случаите каде е забележано преклопувањето.

Ване Маневски, општински инспектор од Општина Штип, исто така претставник од ЗЕЛС во оваа Комисија, подготви предлог документ за усогласување на Законот за просветна инспекција, Законот за основно образование, Законот за средно образование и сите подзаконски акти од областа на образованието со Законот за инспекциски надзор (Сл. Весник на РМ бр.50/10). Целта е да се дефинира статусот на досега именуваните „овластени општински инспектори“ што согласно Законот за инспекциски надзор, не би смеело да постои вакво место во систематизација на ЕЛС, а исто така и да се направат усогласувања со Законот за државни службеници и потребните критериуми за ова работно место. Предлогот на Маневски го ревидираше, претставникот во оваа Комисија од Министерство за образование и наука, Босилка Галева и истиот ќе биде разгледуван на следната седница на оваа Комисија. Овој предлог документ заедно со предлогот за разграничување на ингеренциите на инспекторите во образованието Комисијата ќе ги достави на разгледување до општините и до Државниот просветен инспекторат, а потоа ревидирани, како предлог документи и до Министерството за образование и наука.

Имено, да потсетиме дека Комисијата за разграничување на ингеренциите меѓу државните просветни инспектори и општинските инспектори беше формирана на предлог на Министерот за образование и наука Панче Кралев, по упатените реакции од страна на ЗЕЛС, дека постојат одредени преклопувања во ингеренциите на инспекциските служби во оваа област од локални и централно ниво, како и укажаната потреба од законско усогласување на статусот на овластените општински инспектори. Комисијата да ја сочинуваат 9 члена и тоа: еден (1) претставник од МОН, три (3) претставници од ДПИ и пет (5) претставника од ЗЕЛС. Предложените членови од страна на ЗЕЛС, во оваа Комисија се овалстени инспектори од општините, кои со своите активности се истакнуваат и во работењето на Комисијата за образование при ЗЕЛС: Општина Велес—Божидар Јовиќ, Град Скопје—Соња Гошевска-Ивановиќ, Општина Врапчиште—Несет даути, Општина Струмица—Зоран Узунов, Општина Штип—Ванче Маневски. Претставник од МОН е Босилка Галева, а од ДПИ се просветните инспектори: Шабедин Љачи, Мирјана Насковска и Стефан Стојанов.

Пërfaqësuesit nga komunat ofruan propozime për harmonizimin e mbikëqyrjes inspektive në arsim

Активитетот е Комисијата за кувизимин е ingerencave midis inspektorëve arsimorë shtetërorë dhe inspektorëve komunalë vazhdon. Pas mbledhjes së mbajtur më 16 shtator, 2011, dy grupet e formuara i hartuan propozim-dokumentet e kontraktuara. Përfaqësuesi i BNJVL-së, Zoran Uzunov, inspektor komunal nga komuna e Strumicës hartoi dhe dërgoi deri te Komisioni për shqyrtim Rishikimin e mundësisë për përgatitje të propozim-dokumentit për kufizimin e kompetencës së inspektorëve shtetërorë dhe inspektorëve komunalë arsimorë. U vëre se duke u nisur nga nenet 9 dhe 10 të Ligjit për inspektion arsimor (Gaz. Zyrtare e R.M., nr. 52/05), ku konkretisht janë përcaktuar kompetencat e Inspektoratit shtetëror

arsimor (ISHA) dhe të inspektorit komunal arsimor (IKA) (i autorizuar nga kryetari i komunës), mund të vërehet se te kompetenca të caktuara ekziston e a.q. përputhje, respektivisht edhe ISHA edhe IKA janë të autorizuar të kryejnë mbikëqyrje mbi ligjshmërinë e kryerjes së punëve nga lëmia e arsimit. Në propozimin e dhënë janë shënuar edhe rastet ku është vënë re përputhja.

Vane Manevski, inspektor komunal nga komuna e Shtipit, gjithashtu përfaqësues nga BNJVL në këtë komision, hartoi propozim-dokument për harmonizimin e Ligjit për inspektionarsimor, Ligjin për arsim fillor, Ligjin për arsim të mesëm dhe të gjitha aktet ndërligjore nga lëmia e arsimit me Ligjin për mbikëqyrje inspektive (Gaz. Zyrtare e RM nr. 50/10). Qëllimi është të definohet statusi i „inspektorëve të autorizuar komunalë“ të emëruar deri më tani, që konform Ligjit për mbikëqyrje inspektive, nuk do të guxonte të ekzistojë një vend i këtillë në sistematizim të NJVL, ndërsa gjithashtu të bëhet edhe harmonizim me Ligjin për nëpunësit shtetërorë dhe kriteret e nevojshme për këtë vend pune. Propozimin e Manevskit e revidoi përfaqësuesi i këtij Komisioni nga Ministria për arsim dhe shkencë, Bosillka Galeva dhe i njeiti do të shqyrtohet në seancën e ardhshme të këtij komisioni. Këtë propozim së bashku me propozimin për kufizimin e ingerencave të inspektorëve në arsim, Komisioni do t'i dërgojë për shqyrtim deri te të gjitha komunat dhe deri te Inspektorati shtetëror arsimor, ndërsa pastaj do të revidohen, si propozim-dokumente edhe deri te Ministria për arsim dhe shkencë.

Emërisht, të rikujtojmë se Komisioni për kufizimin e ingerencave midis inspektorëve shtetërorë arsimorë dhe inspektorët komunalë arsimorë u formua me propozimin e ministrit për arsim dhe shkencë Pançe Kraliev, pas reagimeve të dërguara nga ana e BNJVL-së, se ekzistojnë përputhje të caktuara në ingerencat e shërbimeve inspektive në këtë lëmi nga niveli lokal dhe qendror, si dhe nevoja e treguar nga harmonizimi ligjor të statusit të inspektorëve të autorizuar komunalë. Komisionin t'a përbëjnë 9 anëtarë dhe atë: (1) përfaqësues nga MASH, tre (3) përfaqësues nga ISHA dhe pesë (5) përfaqësues nga BNJVL. Anëtarët e propozuar nga ana e BNJVL-së në këtë komision janë inspektorë nga komunat, të cilët me aktivitetet e tyre shprehen edhe në Komisionin për arsim pranë BNJVL-së: komuna e Velesit—Bozhidar Joviq, Qyteti i Shkupit—Sonja Gjoshevska-Ivanoviq, komuna Vrapçishtë—Neset Dauti, komuna e Strumicës—Zoran Uzunov, komuna e Shtipit—Vance Manevski. Përfaqësuesi nga MASH është Bosillka Galeva, ndërsa nga ISHA janë inspektorët arsimorë: Shabedin Laçi, Mirjanka Naskovska dhe Stefan Stojanov.

Emërisht, të rikujtojmë se Komisioni për kufizimin e ingerencave midis inspektorëve shtetërorë arsimorë dhe inspektorët komunalë arsimorë u formua me propozimin e ministrit për arsim dhe shkencë Pançe Kraliev, pas reagimeve të dërguara nga ana e BNJVL-së, se ekzistojnë përputhje të caktuara në ingerencat e shërbimeve inspektive në këtë lëmi nga niveli lokal dhe qendror, si dhe nevoja e treguar nga harmonizimi ligjor të statusit të inspektorëve të autorizuar komunalë. Komisionin t'a përbëjnë 9 anëtarë dhe atë: (1) përfaqësues nga MASH, tre (3) përfaqësues nga ISHA dhe pesë (5) përfaqësues nga BNJVL. Anëtarët e propozuar nga ana e BNJVL-së në këtë komision janë inspektorë nga komunat, të cilët me aktivitetet e tyre shprehen edhe në Komisionin për arsim pranë BNJVL-së: komuna e Velesit—Bozhidar Joviq, Qyteti i Shkupit—Sonja Gjoshevska-Ivanoviq, komuna Vrapçishtë—Neset Dauti, komuna e Strumicës—Zoran Uzunov, komuna e Shtipit—Vance Manevski. Përfaqësuesi nga MASH është Bosillka Galeva, ndërsa nga ISHA janë inspektorët arsimorë: Shabedin Laçi, Mirjanka Naskovska dhe Stefan Stojanov.

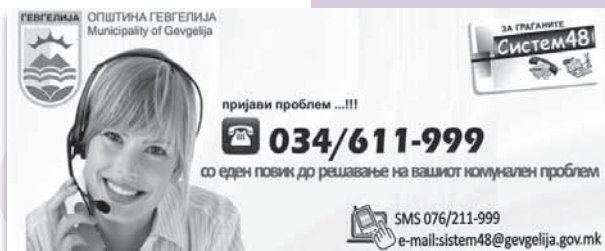
ОПШТИНА ГЕВГЕЛИЈА ВО ЕФИКАСНА КОМУНИКАЦИЈА СО ГРАЃАНИТЕ И ПРЕКУ „СИСТЕМОТ 48 ЧАСА“

Над 300 граѓани од општина Гевгелија, во изминатите пет месеци, До „Кол центарот“ на „Системот 48 часа“, преку телефон, СМС порака или електронска пошта, пријавиле проблем или одредено барање до локалната власт. Од нив, 255 граѓани во рок од 48 часа добиле одговор дека барањето/проблемот е решен, за 13 дека решавањето е во тек, а 32 дека е поведена постапка за негово решавање. Најголемиот број на пријавени проблеми и барања се однесуваат на комуналната сфера, пред се на проблеми со уличното осветлување, но и на проблеми од комуналната хигиена, урбанизмот, уредувањето на градежното земјиште и друго. Пријавениот проблем/барање „Кол центарот“ веднаш го проследува до надлежното општинско одделение или до комуналното јавно претпријатие, од каде што во рок од 48 часа треба да достават одговор за решеното барање или поведената постапка и рок во кој треба да биде решено, за што „Кол центарот“ праќа известување до граѓанинот.

Овој систем за комуникација со граѓаните, бил развиван во Балтимор (САД), а Општина Гевгелија започна да го применува поттикната од неговата успешна примена во нејзината збратимена општина Инџија (Србија). Општински служби во Гевгелија создадоа услови и изработија софтвер за непречено функционирање на овој систем, со што оваа локална власт стана првата општина во земјата, која од месец мај, годинава успешно го применува „Системот 48 часа“. - „Системот функционира деноноќно и опфаќа воведување на нов модерен и едноставен начин на евиденција на барањата од граѓаните, имплементација на современ информатички модел за брз проток на информации меѓу јавните претпријатија и општинските служби, но и испраќање на повратна информација до граѓанинот во рок од 48 часа. Со воведувањето на овој систем локалната самоуправа обезбеди поквалитетно решавање на проблемите на граѓаните и зголемување на ефикасноста на администрацијата, објаснува градоначалникот на Гевгелија Иван Франгов.

Исто така, секоја втора недела во општинската сала во Гевгелија се организира Јавна презентација на Системот 48 часа, која се емитува на локалната телевизија. Покрај извештајот за поднесените и одговорените барања на „Кол центарот“, на јавната презентација раководителите на одделенијата и директорот на ЈПКД „Комуналец“ со својот стручен тим реферираат пред градоначалникот на општината за поднесените и решените барања и други преземени активности од нивниот делокруг на работење. Презентацијата е збогата со видео-приказ на извршените задачи и споредбени показатели за бројот и структурата на решените предмети. На тој начин се обезбедува целосна транспарентност во работењето на локалната самоуправа и локалните јавни претпријатија во општина Гевгелија. Покрај граѓаните од Гевгелија, од неодамна и граѓаните од Миравци, Богородица, Прдејци и Негорци можат своите барања и проблеми да ги пројавуваат преку Системот 48 часа до надлежните општински служби. Имено, општина Гевгелија, во рамките на Општинскиот центар за услуги, има свои истурени канцеларии во овие населени места, кои се веќе вклучени во системот.

Љубчо Алексовски,
ПР на општина Гевгелија

КОМУНА Е ГЈЕВГЈЕЛИСЕ НЭ КОМУНИКИМ ЕФИКАС МЕ ҚТТЕТАРЭТ ПЭРМЕС „СИСТЕМИТ 48 ОРЭ“

Mbi 300 qytetarë nga komuna e Gjevgjeliisë, në pesë muajt e kaluar, në „Koll qendrën“ e „Sistemit 48 orë“, përmes telefonit, SMS porosisë ose postës elektronike kanë paraqitur problem ose kërkesë të caktuar deri te pushteti lokal. Prej tyre 255 qytetarë në afat prej 48 orësh kanë marrë përgjigje se kërkesa/problemi është zgjidhur, për 13 se zgjidhja është në rrjedhë, ndërsa 32 se është vendosur procedurë për zgjidhjen e tij. Numri më i madh i problemeve të paraqitura dhe kërkesave kanë të bëjnë me sferën komunale, para se gjithash për problemet me ndriçimin rrugor, por edhe me problemet nga higjiena komunale, urbanizmi, rregullimi i tokës ndërtimore dhe shumë të tjera. Problemin/kërkesën e paraqitur, „Koll Qendra“ menjëherë e dërgon në sektorin kompetent komunal ose deri te ndërmarrja publike prej ku në afat prej 48 orësh duhet të parashtrorjnë përgjigje për kërkesën e zgjidhur pse procedurën e vendosur dhe afatin në të cilin duhet të zgjidhet, me ç’rast „Koll qendra“ dërgon lajmërim deri te qytetari.

Ky sistem për komunikim me qytetarët ka qenë i zhvilluar në Baltimor (SHBA), ndërsa komuna e Gjevgjeliisë filloi t’a zbatojë e nxitur nga zbatimi i suksesshëm në komunën e saj të Binjakëzuar-komuna Inxhija (Serbi). Shërbimet komunale në Gjevgjeli krijuan kushte dhe hartuan softuer për funksionimin e papenguar të këtij sistemi, me ç’rast ky pushtet lokal është komuna e parë në vend, e cila nga muaji maj këtë vit me sukses e zbaton „Sistemin 48 orë“. - „Sistemi funksionon natë e ditë dhe përfshin vendosjen e një mënyrë të re, moderne dhe të thjeshtë të evidencës së kërkesave nga qytetarët, implementimi i modelit bashkëkohor për rrjedhë të shpejtë të informacioneve midis ndërmarrjeve publike dhe shërbimeve komunale, por edhe dërgimin e informacioneve kthyesë deri te qytetari në afat prej 48 orësh. Me vendosjen e këtij sistemi, vetëqeverisja lokale siguroi zgjidhje më kualitative të problemeve të qytetarëve dhe rritjen e efikasitetit të administratës“, shpjegon kryetari i Gjevgjeliisë, Ivan Frangov.

Gjithashtu, çdo dy javë në sallën komunale të Gjevgjeliisë organizohet prezentim publik të Sistemit 48 orë, icili emitohe në televizionin lokal. Krahas raportit për kërkesat e parashtruara dhe të përgjigjura të „Koll qendrës“, në prezantimin publik udhëheqësit e sektorëve dhe drejtori i „Komunalec“ me ekipin profesional të tij referojnë para kryetarit të komunës lidhur me kërkesat e parashtruara dhe të përgjigjura si dhe aktivitetet tjera të ndërmarrja nga fushëveprimi i punës së tyre. Prezantimi është pasuruar me video-paraqitje të detryave të kryera dhe treguesit e krahasueshëm për numrin dhe strukturën e lëndëve të zgjidhura. Në këtë mënyrë sigurohet transparenca e tërë në punën e vetëqeverisjes lokale dhe ndërmarrjeve publike në komunën e Gjevgjeliisë. Krahas qytetarëve nga Gjevgjeliia, paradokohë edhe qytetarët e Miravcit, Bogorodica, Përdejci dhe Negorcit mund që kërkesat e tyre dhe problemet t’i paraqesin përmes Sistemit 48 orë deri te shërbimet kompetente komunale. Emërisht, komuna e Gjevgjeliisë, në kuadër të Qendrës komunale për shërbime, ka zyra të saj edhe në vendet e banuara, të cilat tashmë janë përfshirë në sistemin në fjalë.

Љубчо Алексовски,
ПР i komunës së Gjevgjeliisë

ДЕЛЕГАЦИЈА ОД ЗЕЛС УЧЕСТВУВАШЕ НА 21-ТА СЕСИЈА НА КОНГРЕСОТ НА ЛОКАЛНИ И РЕГИОНАЛНИ ВЛАСТИ НА СОВЕТОТ НА ЕВРОПА, ВО СТРАЗБУРГ

DELEGACION NGA BNJVL MORRI PJSË NË SESIONIN E 21-TË TË KONGRESIT TË PUSHTETEVE LOKALE DHE RAJONALE TË KËSHILLIT TË EVROPËS, NË STRAZBUR

Од 18 до 20 октомври, 2011 година, во Стразбург, претставници од ЗЕЛС учествуваа на 21-та сесија на Конгресот на локални и регионални власти на Советот на Европа. Темата на оваа сесија беше фокусирана на општествените вклучувања на граѓаните и подигнување на свеста за човековите права на локално ниво. Членовите подетално расправаа за граѓанските активности и урбаното наследство, а беа потенцирани и напорите во рамките на Советот на Европа за борба против детската порнографија. На сесијата се најдоа и извештаите за состојбата на локалната и регионалната демократија во Србија, Словенија, Финска, Латвија и Бугарија, како инабљудувањата и истражувањата спроведени во Македонија и Албанија. Во делегацијата на Република Македонија, која што учествува во работата на 21. сесија на Конгресот на локалните и регионалните власти во Стразбург, учествуваа градоначалникот на општина Гевгелија, Иван Франгов, градоначалникот на општина Брвеница, Енвер Пајазити, претставник од Град Скопје и извршниот директор на ЗЕЛС.

Дискусиите се засноваа главно на темата „Заеднични достоинствен живот“, што значи вклучување на граѓаните во донесувањето на одлуките на локално ниво, особено што во овој период се реализира и Неделата на локалната демократија. Членовите на Конгресот дискутираа за состојбата на ромската заедница и улогата на локалната власт во промовирањето на интегрирање на овие заедници.

Prej 18 deri më 20 tetor, 2011, në Strazbur, përfaqësues nga BNJVL morrën pjesë në sesionin e 21-të të Kongresit të pushteteve lokale dhe rajonale të Këshillit të Evropës. Tema e këtij sesioni ishte fokusuar përfshirjes shoqërore të qytetarëve dhe ngritjes së vetëdijes për të drejtat njerëzore në nivel lokal. Anëtarët më detajisht diskutuan për aktivitetet qytetare dhe dhunën urbane, ndërsa u potencuan edhe përpjekjet në kuadër të Këshillit të Evropës për luftën kundër pornografisë së fëmijëve. Në sesion u përfshinë edhe raportet për gjendjen e demokracisë lokale dhe rajonale në Serbi, Slloveni, Finlandë, Letoni dhe Bullgari, si dhe vëzhgimet dhe hulumtimet të zbatuara në Maqedoni dhe Shqipëri. Në delegacionin e Republikës së Maqedonisë, i cili merr pjesë në sesionin e 21 të Kongresit të pushteteve lokale dhe rajonale në Strazbur, morri pjesë kryetari i komunës së Gjevgjeliës, Ivan Frangov, kryetari i komunës së Bërvenicës, Enver Pajaziti, përfaqësues nga Qyteti i Shkupit dhe drejtori ekzekutiv i BNJVL-së.

Diskutimet kryesisht u bazuan në temën „Jeta e përbashkët dinjitoze“, që do të thotë përfshirje e qytetarëve në procesin e vendim-marrjes në nivel lokal, veçanërisht që në këtë periudhë realizohet edhe Java e demokracisë lokale. Anëtarët e kongresit diskutuan për gjendjen e bashkësisë rome dhe rolin e pushtetit lokal në promovimin e integritetit të kësaj bashkësie.

ГОЛЕМ ИНТЕРЕС НА ГРАЃАНИТЕ ОД ОПШТИНА КРАТОВО ЗА ЛЕГАЛИЗИРАЊЕ НА СВОИТЕ ОБЈЕКТИ

По реализацијата на првата фаза од имплементацијата на Законот запостапување со бесправно изградени објекти, кога во општина Кратово беа доставени 1472 барања за легализација за градби, општината интензивно се зафати со разгледување и решавање на утврдените предмети. Особено е позитивно што бројот на поднесени барања е доста голем, што покажува голема заинтересираност кај населението да ги легализираат своите објекти. Службите во Општина Кратово досега одобрија легализирање на 10 објекти и за истите донесоа соодветни решенија. Во поднесените барања има и такви за чие одобрување претходно е потребно добивање мислење од Министерство за култура во Управа за заштита на културното наследство и општината досега веќе има поднесено едно такво барање. Во почетокот беше формирана една комисија што ги примаше поднесените барања, но истовремено се јави дополнителна потреба и во општината се формирани уште 3(три) комисии. Одделението за урбанизам, животна средина и комунални работи и ЛЕР продолжуваат со активностите и процедурите околу спроведување на целосната постапка и давање на решенија за нивно легализирање.

Даниела Филиповска, односи со јавноста во Општина Кратово

INTERESIM I MADH I QYTETARËVE NGA KOMUNA E KRATOVËS PËR LEGALIZIMIN E OBJEKTEVE TË TYRE

Pas realizimit të fazës së parë nga implementimi i Ligjit për trajtimin me ndërtimet e ndërtuara pa leje, kur në komunën e Kratovës u parashtruan 1472 kërkesa për legalizimin e ndërtimeve, komuna në mënyrë intensive merret me shqyrtimin dhe zgjidhjen e lëndëve të përcaktuara. Veçanërisht pozitive është që numri i kërkesave të parashtruara është mjaft i madh, gjë që tregon një interesim të madh të popullata t'i legalizojnë objektet e tyre. Shërbimet në komunën e Kratovës deri më tani miratuan legalizimin e 10 objekteve dhe për të njejtat aprovuan zgjidhje përkatëse. Në kërkesat e parashtruara ka edhe prej atyre për miratimin e të cilave paraprakisht është e nevojshme marrje e mendimit nga Ministria për kulturë në Drejtorinë për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore dhe komuna deri më tani tashmë ka patashtruar një kërkesë të tillë. Në fillim u formua komision që i pranonte kërkesat e parashtruara, por njëkohësisht u paraqit nevojë plotësuese dhe në komunë u formuan edhe 3 komisione. Sektori për urbanizëm, mjedis jetësor dhe punë komunale dhe ZHEL vazhdojnë me aktivitetet dhe procedurat rreth zbatimit të procedurës së tërë dhe dhënien e vendimeve për nivelin e legalizimit.

Daniella Filipovska, marrëdhënie me publikun në komunën e Kratovës

Победете го долгот во два чекора!

Платете ги вашите долгови за електрична енергија полесно од било кога! Искористете ја специјалната понуда без камата:*

- на 9 рати за домаќинства
- на 5 рати за правни лица
- на 1 рата, во целост

Во договорот за плаќање на рати ги вклучивме сите отворени долгови кои корисниците ги имаат во моментот.

**Побрзајте, оваа промотивна понуда трае од
01.11 до 31.12 2011 година!**

Повеќе информации на 0890 12345

* Само со склучена спогодба на рати, ослободени сте од дополнителната камата, а со плаќање на долгот во целост, нема да ја платите и веќе пресметаната камата.

EVN
macedonia